

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 melléklállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 198. sz. 1943. szeptember 2 csütörtök

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér

**500.000 hold földet juttat a kormány
a háború hőseinek és a hősi halált halt földművesek fiú leszármazottainak**

A pápa békeszózatot intézett az emberiséghez

Vatikánváros főkormányzója a pápa személyes üzenetét viszi Roosevelt elnökhöz
Súlyos elhárító harcok a keleti fronton — Újabb légitámadás Berlin ellen,
a légvédelem 47 bombázót lelőtt

Német intézkedések a nyugati fal védelmére — Keletről a hadműveleti tartalékok egyrészét nyugatra vitték

A háború kitörésének negyedik évfordulóján hangzott el XII. Pius pápa rádiószózatja az emberiséghez. A katolikus egyház feje a béke érdekében emelte fel szavát. Drámai erővel szólott a totális háború ellen, mely — mint mondotta — ellenkezik minden isteni és emberi törvénnyel és joggal. A pusztulás közepette, mely minden értéket elpusztított és ártatlanok vérért ontja, csak a bizakodás mentheti meg az emberiséget.

A pápa az igazságos békéért szállt síkra békeszózatában. Békét, kényeret és munkát sürgetett a sokat szenvedő emberiség számára. Adjátok meg minden nemzetnek az alapos reményeséget a tisztességes békére, hangsúlyozta a pápa és kijelentette, hogy áldottak azok, kik tekintetüket a realitásokra függesztik. A testvéri megbékülést jelölte meg nagy célul a békeszózat, mely bizonyára mély nyomokat hagy a háború sodrában vergődő népekben.

Ugyanekkor, mikor a pápa rádióbeszéde elhangzott, a Vatikán részéről más akció is történt. A német rádió tengerentúli adásában közölte, hogy signor Enrico Galeazzi, a Vatikánváros főkormányzója washingtoni útja közben Liszszabonba érkezett. Vatikáni körökben úgy tudják — tette hozzá a német rádió —, hogy a főkormányzó a pápa személyes üzenetét viszi Roosevelt elnökhöz.

NÉMET VISSZHANG CHURCHILL BESZÉDÉRE

Kedden hangzott el Quebecben Churchill angol miniszterelnök rádióbeszéde. A beszédre már megjött a német visszhang. Mint a birodalmi fővárosból jelentik, berlini politikai körök megítélése szerint Churchill beszéde nem volt olyan, amit a szenzációs bejelentések alapján várhatni lehetett volna. A beszéd sem politikai, sem katonai szemszögből nem hozott újat, hacsak a La Manche-csatornát vállalkozásra tett ideges célzásokat nem tekintik katonai műveletek bejelentésének. Berlin figyelmét nem kerülték el az elhunyt bolgár király ellen irányuló kirohanások, amelyek szerint Bulgária létét végső fokon Oroszországnak köszönheti és ezért szovjet befolyás körzetébe tartozik — hangoztatják berlini körökben.

Horn, a Német Távirati Iroda diplomáciai szerkesztője a Churchill-beszédről a következőket írja:

„Churchillnek azt a legutóbbi beszédét úgy látszik az a kívánság sugallta, hogy megteremtse az előfeltételeket egy közös értekezlet számára, amelyen Sztalin képviseltetné magát. Ezt a célt szolgálja az a megbeszélés is, amit Churchill javaslatára a külügyminiszterek tartanak. Churchill, aki egyben Roosevelt nevében is beszélt, sejtetni engedte, hogy Anglia és Amerika hajlandó messzemenő politikai engedményekre. Churchill az európai második arcvonalat is kilátásba helyezte, hogy Sztalin számára az ajánlatot kecsesgőzölgő tegye. Churchillnek azt az ígéretét, hogy Franciaországot a behatolás következtében újabb felemelkedéshez segítsék, a franciák vegyes érzelmeivel fogadják. Tudják ugyanis, hogy országuk véres küzdelmek színhelye lesz, melyekhez képest az 1940. évi harcok és pusztulások gyerekjáték számba mennek“ — hangoztatja a német közíró.

A KELETI ARCVONALON

A harcok nemcsökkenő hevességgel folynak tovább. A Berlinből érkező jelentések hangsúlyozzák, hogy Németországban már előre számoltak azzal, hogy ezen a nyáron hadműveletek rugalmasak, de egyszerűen állandó jellegűek lesznek. Az utóbbi hetek hátráló mozgásai nem jártak lényeges területvesztésekkel. Az arcvonal hatalmas kiterjedéséhez viszonyítva és a terület mélységét számbavéve, amit a németek megszállva tartanak, a területvesztéseket lényegtelenebbnek lehet tekinteni. E területátadások nem oly mértékűek, hogy továbbra is ne lehetne a hadműveletek állandóságáról és rögzítettségéről beszélni. Eppen ezért, mivel a helyzet lényegében nem változott, a nyári csata jogosultnak nevezhető állandó jellegűnek.

A moszkvai jelentések a szmoleszki körzetben való orosz előre nyomulásról beszélnek és megnevezik Jelna városát. A charkovi arcvonalszakasról a támadások folytatásáról számolnak be az oroszok. Berlinben azonban hangsúlyozzák, hogy a német csapatok mindenhol helytállanak az oroszok nyomásával szemben és azok vala-

milyen áttörési kísérletét, melyeknek az arcvonal felgöngyölítésére kellett volna vezetniük, megghiúsították. Ott, ahol a vonalakat hátrább helyezték, azt már korábban önkéntes elhatározás alapján tették. A német csapatok ellenálló ereje megállotta a próbát, annak ellenére, hogy a hadműveleti tartalékok egy részét a keleti arcvonalról Nyugat-Európába vitték, hogy ott megerősítsék a készenlő hadosztályokat a berlini jelentések.

MI KÖVETKEZIK

Angolszász részről várható hadműveletek természetesen élenként foglalkoztatják az illetékes német köröket. Berlinben hangoztatják, hogy az utóbbi időben német légi erők ismételt eredményes támadásokat hajtottak végre a kelet-tunéziai kikötőkben és Szicília keleti partjain észlelt amerikai-brit hajógyűlékek ellen. Ezek a hajóösszevonások — kapcsolatban a szövetségesek hadihajóinak a Földközi-tengeren végrehajtott mozgulataival — bizonyos útbizonyítást nyújtanak arra vonatkozóan, hogy mik a legközelebbi terve az amerikai főparancsnoknak ebben a térségben. Eisenhower előkészületei arra mutatnak, hogy a szicíliai harcokban erősen megviselt hadosztályoknak emberrel és anyaggal való feltöltése után az amerikai főparancsnok Olaszország két legdélibb félszigete — Calabria és Apulia — ellen tervez előretörtést. Földrajzi helyzetük és településeik következtében ez a két félsziget még mindig csak a szárazföld előterének tekinthető. További támadási célokká kínálkoznak az olasz térségben Szardínia és Korzika, de ezek megtámadása nagy kockázattal járna, mert itt a tengeri erők is nagymértékben kellene harcra vetni.

Ami a francia zsoldosokból álló orániai erőcsoportot illeti, ez egyelőre még igen gyöngye és nem rendelkezik elegendő fegyverrel, éppen ezért a legközelebbi időben végrehajtható partraszállási vállalkozásoknál inkább politikai, mint katonai szerepe lenne. Ennek a körülménynek az alapján kell megítélni a délfrancia partok ellen esetleg támadó szándék lehetőségét.

Ezzel szemben első pillantásra a keleti fronton nagyobb biztat nagyobb

szövetséges erők harcbevételére Dél-Görögország ellen és az Adria térségében. Nem szabad azonban lebecsülni azokat a nehézségeket, amelyek az alig járható ottani hegyi terepen a hadműveletek előgördülését, még akkor is, ha a védelem nem volna olyan jól megszervezve, mint ahogy tényleg megszervezték.

A teljesség kedvéért meg kell említeni az Egei-tenger térségét is, de az itteni vállalkozás kockázatait a britek mindenesetre jól ismerik.

SZALLÍTÓHAJÓK GYŰLEKEZ- NEK DEL-ANGLIA KIKÖTŐIBEN

Ami a Sztalin által mind nyomakosabban sürgetett nyugateurópai második arcvonal megteremtését illeti, kétségtelen, hogy a britek széleskörű előkészületeket tettek. Délnyugat-Angliában tudvalevően erősebb csapatgyűléseket vontak össze és a dél-angliai kikötőkben szállítóhajók gyülekeztek. Rá kell mutatni az amerikaiaknak és briteknek arra a módszeres törekvésre is, hogy a nyugatfranciaországi német repülőterek és vasutak ellen intézett sűrű légi támadásokkal a német elhárítást és a közlekedési lehetőségeket megbénítsák, vagy legalább is messzemenően meggyöngyítsék. Német részről számot vetettek a brit támadó előkészületekkel és ehhez képest megfelelő erőket vontak össze, ugyanakkor pedig megerősítették az Atlantik-fal megszálló légénységét. Hogy a nyugateurópai térségre irányuló brit szándékokat felismerik, mutatja ezt egyébként az a gyors és eredményes fellépés is, amellyel a Dániában működő brit ügynökök üzemleit lehetlenné tették — hangoztatják Berlinben.

CHURCHILL ÚJABB MEGBESZÉLÉSE ROOSEVELTTEL

A hét végén kezdődik Washingtonban Churchill angol miniszterelnök felesége és kíséretének néhány tagja társaságában kedden este különvonaton elutazott Quebecből, hogy folytassa megbeszéléseit Roosevelt elnökkel.

A HÁRMAS ÉRTEKEZLET,

mely az USA, Anglia és a Szovjet-
Unió képviselőiből alakulna, még

most van előkészítés alatt.

A „Basler Nationalzeitung“ londoni tudósítója szerint a technikai hármastól várják. Hangsúlyozzák, hogy Sztalin a quebeci értekezlet-ről a legtejtisebb mértékben tájékozódott.

A londoni „Times“ azt írja, hogy Eden és Majszki megbeszélése olyan kedvezően alakult, hogy a háromhatalmi értekezlet biztosítottnak tekinthető. Mindhárom kormány kívánja az értekezlet megtartását a nagyfotosságú európai problémák megtárgyalására.

Eden angol külügyminiszter Majszki eddigi szovjet nagykövetség részletes beszámolót adott át a quebeci megbeszélésekről — jelenti a „Nya Daglight Allehand“ londoni tudósítója. Eden ebben ki-domborította Churchillnek és Rooseveltnek azt a kívánságát, hogy mihelyt csak lehetséges, megbeszélést folytathassanak magával Sztalinnal.

A lap szerint Eden tanácskozott az Egyesült Államok nagykövetével is, aki előreláthatóan az USA-t képviseli majd a külügyminiszterek megbeszélésén, ha Hull személyesen nem venne részt azon. Más jelentések szerint viszont Harry Hopkins fogja Amerikát képviselni.

Londoni jelentés szerint politikai megfigyelők úgy vélik, hogy Eden, Winant és Majszki megbeszélése már annyira haladt, hogy a három nemzet külügyminiszterinek összejövetele útjában már semmi sem áll, Londonban azt remélik, hogy a három külügyminiszter megbeszélése előkészítője lesz a Sztalin, Roosevelt és Churchill közötti értekezletnek.

FONTOS TUDNIVALÓK

Felhívás a burgonyatermelők-höz. — — — — — 7.
Hivatalos hirdetmény a hagy-ma elosztásáról. — — — — — 4.
Rendelet az olajosmagvak be-szolgáltatásáról és forgalmáról 3.

TÖKES FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

— hypochondria mindazon esetekben, amelyeknél az elégtelen bélműködés és esetleges aranyeres bántalmak ideznek elő, a természetes FERENC JOZSEF keserűviz — szigorúként ehgymorra egy-egy pohárral bevéve — igen kitűnő szolgálatot tehetet. Kérdezze meg orvosát.

„SZTALIN
NEMZETI POLITIKÁT
FOLYTATÁ”

Feltűnést keltő cikk jelent meg a „Times”-ben, mely tudvalevően a brit külügyminiszterium lapja. A lap munkatársa, James a háború utáni kérdésekkel foglalkozik és megállapítja, hogyha Moszkva nemzeti politikát követ és annak alapján Oroszország számára előnyöket keres, Nagy-Britannia és az Egyesült Államok szívesen tárgyalnak ezen az alapon. A cikkíró kiemeli, hogy a brit és az amerikai politikai vezetők nincsenek azon a véleményen, hogy Moszkva a világ forradalmi útját járja és hogy Európát bolsevizálni törekszik. Inkább arról vannak meggyőződve, hogy Sztalin nemzeti politikát folytat és ezért megkísérik a tökéletesebb megértést ezen az alapon.

MI LESZ HAT HÉT MULVA

Másként nézi a dolgokat egy másik vezető angol lap, az „Observer”.

„Az elkövetkezendő hat hét sorsdöntő jelentőségű lesz a szövetségesek szempontjából — írja. — Ez alatt vagy kibontakozik a győzelem útja, vagy pedig kifő a krízis a Szovjet-Unió és a nyugati szövetségesek között. A hat hét elteltével a keleti hadszíntéren nagyobb hadműveletekre már nem kerülhet sor, mert megkezdődik az esős évszak. Előreláthatólag a Szovjet-Unió az őszig nem tudja meghozni a várva várt döntő sikereket. A németeknek nyilván megfelelő tartalékjuk van, úgyhogy a szovjet minden helyi áttörését elmentámassal meg tudja állítani, sőt a körülkerítéssel fenyegetett egységeit is sikeresen ki tudja vonni, mint ez például Charkovnál történt — folytatja az angol lap. — A stratégiai eredmények elmaradása ellenére a szovjet csapatok vesztesége aránylag igen nagy. Az oroszok érthető nyugtalansággal tekintenek a távollevő győzelem felé, amikor olyan mérhetetlen árat kell érte fizetniük. A helyzetet csak úgy lehet javítani, ha a keleti hadszíntérről legalább hat van német hadosztályt sikerül elvonni — állapítja meg az „Observer”. — A továbbiakban a lap a második nyugati hadszíntér kérdésével foglalkozik és azt firtatja, milyen ellenintézkedéseket tettek az Atlanti-óceán partvidékén a németek.

BULGARIA

A király halála feletti gyász hatása alatt áll. Mindazonáltal bizonyos intézkedések történnek. Filov miniszterelnök kedden délelőtt fogadta a volt bolgár miniszterelnököket, névszerint Zankov professzort, Nikola Mussanovot, Kimon Georgiev ezredest és Pencse Slatov tábornokot. A keddi megbeszélés éppen úgy, mint a vasárnapi, Boris király halálával előállott új helyzetre és a II. Simeon király kiskorúságára vonatkozott. Az alkotmány értelmében a régens tanács tagjai csak tényleges, vagy volt miniszterek és a legfelsőbb bíróságok vezetői lehetnek.

Grófi Ciano nagybátyja
útközben meghalt

Róma, szept. 1. (NTI): Mint a Piccolo jelent, Ciano Arthur tengerenagy, Ciano gróf volt külügyminiszter nagybátyja, vasárnap Speziából Livornóba utazott gépkocsin, útközben meghalt.

A pápa békeszózata

Vatikánváros, szept. 1. XII. Pius pápa szerdán délben békeszózatot intézett az emberiséghez. A békeszózatot a vatikáni rádió kívül az olasz rádióállomás is közvetítette.

A Szentatya hangsúlyozta, milyen szörnyű megpróbáltatások zúdultak az emberiségre az elmúlt négy esztendő folyamán. Ma, a háború 5. évének küszöbén szálljon magába az emberiség — mondotta a Szentatya — és szegezzék tekintetét a romokra és rombolásokra. A gigászi közdelem csúcsponthoz érkezett. Az elpusztulás közepette az emberiséget, csak a bizakodás mentheti meg és emelheti fel megpróbáltatásai között. A világ valamennyi nemzetében növekszik a totális háborúval szemben az ellenszenv. Ez a totális háború ellenkezik minden isteni és emberi törvénnyel és joggal. A népek kételkednek abban, vajjon az ilyen háborúnak a folytatása nemzeti szempontból ésszerű- és helyes-e? Annyi megszegett ígért, olyan sok semmibe vett szerződés, valamint a szavak és tettek között, olyan sok ellentmondás után a népek lelkeiben mélységesen megrendült a bizalom.

A Szentatya ezután hangsúlyozta, hogy szíve mélyéből azzal a bensőséges érzéssel fordul az emberiséghez, hogy szálljon magába, mert még mindig rendelkezésre állanak azok a lelki eszközök, amelyek segítségével szembeszállhat mindenemű hamis magyarázattal. Nem szabad a népek lelkében elnyomni az akaratot és hitet és betölteni a gyűlölködés és szembeszállás szellemét. Adjátok meg minden nemzetnek az alapos reménységet a tisztességes békére, amely nem sérti nemzeti becsületét. Lehetővé kell tenni, hogy az igazságos béke öszhangba kerüljön a való tényekkel. Csak ily módon válik lehetségessé az a derültebb légkör, amelyben a népek visszanyerhetik hitüket az igazságos és emberi együttműködés elvén alapuló új érzésben. Ne kelljen a népeknek attól tartani, hogy ez a béke veszélyezteti országuk létét és integritását.

Német hadijelentés

A német vadozó főparancsnok-sága közli:

A kubáni hídfőnél az ellenségnek állásaink ellen irányuló több támadása megheiusult.

A Miustól és Charkovtól nyugatra Rylszk és Szevszk térségben, valamint Vjazmától nyugatra számos bolsevista támadás hiúsult meg részben közelharcokban. Ellentámadásaink sikerrel jártak. Az arcvonal északi szakaszán a nap általában nyugodtan telt el. Kedden a bolsevisták 184 páncélost veszítettek.

Könnny német tengeri erők az Azovi tengerpartján lévő Jejszk kikötőjében elsüllyesztettek egy ellenséges ágyumaszádot.

Az Izjum területén lazaított elhárító harcokban különösen kitüntette magát a 12 páncélos hadtest.

A haditengerészet messzohordó ágyú tüz alá vettek egy ellenséges hadihajó köteléket az angol partok előtt és egy tengeri járművet lángba borítottak.

Szerdára virradó éjszaka erős angol légi erők újból megtámad-

Ennek a békének csakis a valódi tényeken és a nemzetközi igazságosságon kell alapulnia.

Aldottak azok, akik tartoznak bár a hadviselő felek bármely csoportjához, tekintetüket a realitásokra függesztik. Aldottak azok, akik magukat és népüket ki tudják emelni a marcanogoló önzés és fékezhetetlen szenvedélyek, valamint a hatalomvágy befolyása alól.

Aldottak azok, akik képesek meghallani az anyák szavát, akik nem azért születtek fiakat a világra, hogy azok öljenek és megölessenek.

Aldottak azok, akik meghallják a szétszakítottág miatt szenvedő családok könyörgését. Aldottak azok, akik meghallják a népek egyre követelőbb kiáltását, amely olyan sok szenvedés után nem követel mást, mint békét, kenyeret és munkát.

Aldottak azok, kik megértik, hogy ez a nagy mű nem lehetséges másként, mint úgy, ha tekintetünk az Uristerre szegezük. De jaj azoknak, akik elfordulnak tőle és a népek közötti gyűlölködés magvait hirtetik el, akik hatalmukat az igazságtalanságra és a gyengék elnyomására alapítják.

A Szentatya arra kéri az emberiséget, hogy a veszélyekre és nehézségekre való tekintet nélkül tegyen meg mindent az igazságos és tartós béke érdekében. Legyen e háború a szenvedők számára, akik az elnyomás alatt görnyednek, biztató fényugár, az a reménység, hogy ez az esztendő nem a pusztulás jegyében végződik, hanem a testvéri megbékélés és az újjáépítés hajnalát hozza. Ebben a reményben áldásomat osztom a világ valamennyi katolikus hívének és mindenkinek, aki most bennünket hallgat. — (MTI).

Rómában nagy tömeg
hallgatta a pápa beszédét

Róma, szept. 1. ASzent Péter téren nagy néptömeg gyűlt össze és hallgatta a pápa hangszórákkal közvetített beszédét. A beszéd után a tömeg lelkesen élte a pápát. A Szentatya megjelent lakosztálya ablakában és a hívekre apostoli áldását adta.

ták Berlin térségét. Éjszakai vadászgépeink a légharító és fényoszoró ütegekkel együtt működve, szétszórták az ellenséges bombakötélkeket, úgyhogy az ellenség nem tudott nagyobb hatást elérni. A város néhány kerületében és a főváros környékén általában jelentős kár keletkezett. A lakosság körében kisebb veszteség volt. Az ellenség egyes zavaró berepülései során a birodalom egyéb területeire dobott bombát. Legvédelmi erőink az eddigi jelentések szerint 47 brit bombázót lőttek le.

Az ellenség kedden a megszállt nyugati területek felett ezenkívül még 8 gépet veszített. A haditengerészet és a légi haderő augusztus hónapban elsüllyesztett 2 cirkálót, 6 rombolót, egy tenzerlattjárót, egy aknakeresőhajót és 5 gyorsnaszádot Megrongált egy csatahajót, 10 cirkálót, 9 rombolót, 12 gyorsnaszádot és 5 más hadihajóegységet. Megsemmisítettünk még 70 kereskedelmi hajót 377 ezer tonna tartalommal és négy szállítóhajót. Találatokat értünk el 125 hajón, kereken 580.000 tonnatartalommal. Az eltalált hadi és kereskedelmi hajók oly súlyosan megrongálódtak, hogy számolni lehet elvesztésükkel. (MTI)

Olasz hadijelentés

Az olasz főhadiszállás 1194. sz. közleménye: Ellenséges gépek kedden bombázták Pisat, Peskrát, Salernot, Cosenzát és Catanzarot. A bombázás nagy károkat okozott. A lakosság körében is sok az áldozat. Az

olasz és német vadászok négy, a légharító tüzéség három ellenséges gépet lőtt le. A görögországi Santa Maurá sziget közelében az olasz tengerészet tüzéségi tüze eltalált egy ellenséges gépet, amely lezuhant.

Angol légitámadás Berlin ellen

Berlin, szept. 1. (MTI): A szeptember elsőjére virradó éjszaka — mint a Német Távirati Iroda értesül — a brit repülőgépek terrortámadást hajtottak végre Berlin ellen. Az újjászervezett német légharítás a támadóknak rendkívül súlyos veszteségeket okozott. A brit bombavetőket szétszórták és arra kényserítették, hogy bombáikat jó-

részt tervszerűtlenül dobálják le. A hatásos elhárítás következtében a brit bombázó kötelék zárt támadása megheiusult. A felhők alatt és fölött heves légharcok fejlődtek ki, amelyekben sok brit bombázót leltek. A német légharító fegyverek, a légharító ágyúk éppúgy, mint az éjszakai vadászok a brit légerőnek a leg-súlyosabb veszteségeket okozták.

47 gépet lőttek le Berlin felett

A szerdai német hadijelentés a Berlin ellen legutóbb végrehajtott légitámadással foglalkozva megállapítja, hogy a német elhárítás az utóbbi időben jelentős mértékben megnövekedett. A lelőtt repülőgépeknek lényegesen nagyobb a száma, összesen 47 gépet lőttek le, a támadás teljes megheiusítására mutat. Német részről utalás arra, hogy az ellenséges gépeknek ilyen rendkívül nagy számban való lelővése a német

védelem hihetetlen megerősödését mutatja.

Berlin, szept. 1. (NTI). A berlini sajtó elégtétellel állapítja meg, hogy a birodalmi főváros ellen intézett legutóbbi angol légi támadás alkalmával milyen sok ellenséges gép pusztult el és hangsúlyozza, hogy a brit bombázó szerencsére kevés áldozatot követelt. A halálos áldozatok száma kisebb, mint ahány brit repülő pusztult el a támadás folyamán.

A Taganrogból visszavonult német csapatok igen heves harc árán áttörték a szovjet páncélosok záróvonalát

Berlin, szept. 1. Az eddig beérkezett jelentések szerint a keleti arcvonal déli szárnyán folytatott elszakadó műveletek követésében a taganrogi német harc csoportok jelentős áttörési sikert értek el. A bolsevisták követtek eléretelt lovashadosztályait, — gépesített gyalogos és erős páncélos alakulatokat, melyek arra törekedtek, hogy elzárják a német kötelékek útját. Nagy páncélos csata keletkezett, melyben a német harcokosoknak és roham lövegeknek sikerült néhány óra alatt a szovjet páncélos arcvonal

ban 25 nagy harcokosi megsemmisítése által széles rést ütni, melyen keresztül a német gránátosok megrohmozták a szovjet lovas és lövészalakulatokat. Saját nehéztüzérségük és páncélos kötelékeik védelmében a német csapatok áttörték a szovjet vonalakat és nyugat felé megkezdítették az utat.

Egy alkalommal egy német kötelék több mint ezer foglyot ejtett. A Szovjet veszteségei a német támadó fegyverek jól irányított tüze következtében rendkívül súlyosak voltak. (NTI).

Heves elhárító harcok

Berlin, szept. 1. (Interinf) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti arcvonal helyzetéről: A Miustól nyugatra Charkov térségében Szevszknel és Jelnja környékén a keleti arcvonalon kedden megint heves elhárítóharcok folytak míg a főbbi szakaszon a nap általában nyugodtan telt el. Mint megállapították a Szovjet állandóan újabb csapatokat visz és onnan igyekeznek táplálni támadását a Donec közepes folyásánál, ahol az utóbbi napokban általánosságban bizonyos nyugalom volt. A harci mozgalmak valamennyi pontján megfigyelték, hogy sok megviselt és kifáradt alakulatokat használtak a bolsevisták. Ezek csekély ereje kétségtelen felvilágosítást ad a Szovjet súlyos veszteségeiről. A déli részkről a német harc csoportok kedden már közöttük sikeres áttörésről legérszékesebben jelentik, hogy az új német arcvonal sikerrel tartja magát a Szovjet több páncélos támadása ellen és

el is tudott pusztítani 18 szovjet páncélost.

Vorosilovgrád környékén tervszerűen visszavonták a német vonalakat, amelyeket a Szovjet hadsereg igyekezett áttörni. Ezáltal újból megrövidítették az arcvonalat és ezzel lehetővé tették, hogy megfelelő hadműveleti tartalék jöjjön létre.

Charkov környékén a német csapatok változatlanul elhárították a Szovjet offenzíváját és minden alkalommal felhasználták arra, hogy a Szovjet szárnya és háta ellen intézett erős lökésekkel körözárják és felmorzsolják a bolsevisták benyomult kötelékeit. A támadásnak és a védelemben kedden itt 47 szovjetoros harcokosi tettek harcoképtelenné.

A német hadsereg csapatok kedden együttvéve 184 páncélost lőttek ki. Különösen nagy hatása volt a több mint ezer bombázógép összpontosított támadásának a Szovjet utánpótlása és készenlétj állásai ellen.

Civita Vecchia, a régi pápai kikötőváros
e pusztult a bombatámadások
következtében

Róma, szept. 1. Mint a szerdán reggel beérkező első jelentések mondják, Civita Vecchia, a pápai régi kikötővárosát az amerikai bombavető repülőgépek hétfőn teljesen elpusztították. A vasárnapra virradó éjszaka lefolyt támadás után hétfőn délelőtt 11 óra 30 perckor újabb súlyos támadás érte a várost. Negymotoros amerikai bombázókból álló nagy alakulatok kíméletlen támadást hajtottak végre a történelmi városrészek és lakónegyedek ellen. Elpusztították többek közt a Frati S. Zoccolanti XVII. századbeli templomot, a történelmi nevezetességű Bruccesi-palotát és a régi fogházat is, amelyet IX. Pius pápa építtetett. A hétfő délelőtti támadás után az esti órákban ismét amerikai bombavetőket jelentek meg a város fölött és három egymást követő hullámban ismét nagy ürméretű bombákat dobtak le a súlyosan megrongált városrészekre. Amidőn az éjszakai órákban az utolsó ellenséges repülőgépek is eltávoztak, csak óriási romhalmazt hagytak maguk mögött. Rómából is jól lehetett látni a város fölött lobogó tűzszlopokat. A régi pápai város teljesen megsemmisült. (NST)

Róma, szept. 1. A Messaggero leírja a Civita Vecchia elleni légitámadást. Az ellenséges repülőgépek augusztus 31-én délelőtt ne-

gyed 12 órakor jelentek meg a város fölött. Az első hullám nem okozott kárt, a második hullám azonban a déli lakónegyedeket bombázta nagy ürméretű bombákkal. A Civita Vecchia ellen intézett újabb légitámadás nagyobb méretű volt mint a május 15-i és ezt az új bombatámadást amerikai repülőgépek hajtották végre, melyek jelentősen megnövelték azt a rombolást, amit az amerikai repülőgépek okoztak a városban. Szomorú látványt nyújtott Civita Vecchia elpusztított házaival templomával és a városban égnek emelkedő füstoszlopokkal. De ez még csak a kezdet volt. Kevéssel este kilenc óra előtt megjelentek az angol repülőgépek. Róma fölött jöttek nagy hullámokban, alacsonyban ereszkedtek a város felett és nagytömegű bombát dobtak le. Ez alkalommal a város északi részét bombázták. Háromnegyed óra múlva megkezdődött a harmadik bombatámadás, amely egy fél óráig tartott, de nem volt kevésbé heves a másodiknál. A bombák egy része a börtönt érte, ahol körülbelül négyszáz főnyi rab, tisztviselő és fegyőrtartózkodott, mert a fegyvertől a többi rabot már eltávolították. Azok a rabok, akik a bombatámadás következtében elhagyták a fegyvertézetet, részint önként visszatértek, részint a rendőrség elfogta őket.

A háború hőseit és a hősi halált halt földművesek fiú leszármazottait földhöz juttatja a kormány

A legfelsőbb óhaj teljesítése — Rövid idő alatt több mint 500.000 hold kerül juttatásra — Egy hold juttatási ára kb. 30 mázsa búza leszármazottai törlesztéssel

Budapest, szeptember 1. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Alig pár napja hangzott el az a legfelsőbb óhaj, hogy a most folyó háborúban kimagasló érdemeket szerzett honvédek például adó magatartásuknak megfelelően külön elismerésben részesüljenek és a kormány máris megtette ebben a tekintetben az első lépést, amikor kiadta a zsidó mezőgazdasági birtokok felhasználásáról szóló rendeletet.

A most megjelent rendelet a 20 kat. holdnál nagyobb szőlő és gyümölcsös, valamint a 100 kat. holdnál nagyobb mezőgazdasági ingatlanok felhasználásáról intézkedik.

Ezekből a birtokokból mindenkit megelőzően a most folyó háborúban vitézségi érdemmel kitüntetett földműveseket, továbbá a hősi halált halt földművesek fiú leszármazottait akarja a kormány földhöz juttatni. Természetesen lehetővé teszi a most folyó háború és a múlt háború tűzharcosainak, hadirok, kántjainak, továbbá az ingatlan felhasználása folytán foglalkozásukat vesztő gazdasági eselédnek földhöz juttatását is.

A rendelet úgy intézkedik, hogy 20 kat. holdnál nagyobb, de 5 kat. holdnál kisebb ingatlant juttatni, vagy a törpebirtokot ennél kisebbre kiegészíteni rendszerint nem lehet.

Az ingatlanok árát a rendelet a kataszteri tiszta jövedelemhez igazodva, búzában állapítja meg. A rendeletben megszabott kulcs szerint például az országos átlagnak kb. megfelelő 10 korona kataszteri tiszta jövedelmű egy kat. holdnyi

ingatlan juttatási ára 30 q búza lesz.

A folyamatban levő háborúban vitézségi érdemmel kitüntetett honvédek és hősi halottak fiú leszármazottai a juttatási árat előleg nélkül 30 év alatt törleszthetik, a többi juttatottak pedig az ár 20—25 százalékát előlegként fizetik le, a hátralékot pedig ők is 30 év alatt törleszthetik.

Ha kivételként a gazdasági eselédnek és munkások munkakalkulációjának biztosítása, vagy a meglévő üzemi berendezések fenntartása szükségessé teszi, hogy valamely ingatlan középirtokként kell értékesíteni, az ilyen birtok értékesítése nyilvános pályázat útján történik.

Középirtokként legfeljebb csak olyan ingatlant lehet értékesíteni, amelynek kataszteri tiszta jövedelme nem haladja meg az 5000 koronát. A rendelet gondoskodik arról is, hogy a hasznbérként kijelölt birtokszerek bármikor megszerzeshessék tulajdonul az ingatlan, továbbá, hogy a később vilttázé avatott ingatlanát kedvezményesebb fizetési feltételeket jelentő vívtéi telekké lehessen átalakítani.

A rendelet kihirdetésével lépett hatályba és az ország több részében máris folyamatban van a birtokszerek kijelölése és megindult azok a munkálatok is, amelyeknek gyors elvégzése után az ingatlanokat az arra érdemeseknek át fogják adni. Rövid idő alatt így több mint 500.000 kat. holdat juttatnak az erre leginkább érdemes magyarság kezére.

veszti a szívét. Bizunk, mert bizhatunk a magyar jövőben. A magyar szorgalom, kitartás és bizakodás szintén éppoly előfeltétele a magyar jövő helyes kialakulásának, mint a nemzetiségi kérdés helyes kezelése.

A miniszter részvevőit az egybegyűlt közönség élénk helyesléssel és lelkes tapsal fogadta. Ezután Jelcsity Iván görögkeleti esperesplébános állott fel szólásra.

— Együttműködésben kívánunk élni — mondotta — a járás és község magyarságával a jövőben is, mint eddig és hathatósan törekedni

A belügyminiszter a kishitűség ellen

A belügyminiszter bácskai körutját folytatva Zomborba érkezett. A tiszteletére egybegyűlt vármegyei és városi tisztviselők élén Deák Leó főispán üdvözölte.

A belügyminiszter válaszában köszönetet mondott a tisztviselőknek két évi szervező munkájukért, felhívta figyelmüket a követendő szempontokra, majd így folytatta szavait:

— Amit meg akarok említeni, az, hogy a határvidéken, különösen a nemzetiségi vidéken bizonyos kishitűséget látok tiszteletelői kar részéről. Ne adjunk fel reményeknek ne adjunk helyet mindenféle pletykának. A magyar állam ereje abban van, hogy a tisztviselők erős lélekkel állanak posztjukon. Ez a föld mindig, a miénk volt, hogy a miénk fog maradni, efelől senkinek sem szabad kétségét táplálnia. A minimális tisztviselői kvalitás megköveteli, hogy ebben a tekintetben mindenki maradéktalanul megállja a helyét.

fogunk arra, hogy a szerb nép valamennyi rétege kövesse példánkat. Ha történetek volna, vagy volnának olyan körülmények, amelyek ezt a békés együttélést és együttműködést zavarják, az ilyenekkel a délvidéki szerbség nem azonosítja magát és azokat a maga részéről is elítéli.

A nagy tetszéssel fogadott deklarációra vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter néhány szóval válaszolt. Köszönetet mondott az itteni szerbség nevében tett nyilatkozatért.

Aki erre nem képes, nem való tisztviselőnek nemcsak itt, hanem sehohol az országban. A háborúval természetesen vele jár a remények terjesztése. De minden tisztviselőben kell lenni annyi emelkedettségnek és komolyságnak, hogy tudja, mit lehet adni a reményekre általában a háború propagandára. A háborús propaganda-gegyver, amelyel mindenki él ellenfeleivel szemben. Ha e nemzetnek olyan gyenge a harci ereje, hogy ilyen propagandával, hazugsággal meg lehet törni, akkor ez a nemzet nem érdemelne meg az életét.

A belügyminiszter végül arra kérte a tisztviselői kart, hogy továbbra is kitartással és odaadással végezze nemzeti feladatát ezen a területen.

A miniszter ezután a törvényhatósági bizottság tagjait és a magyar társadalmi egyesületek vezetőit fogadta.

Gróf Apponyi Albert és hitvesének földi maradványait Eberhardra szállították

A m. kir. kormány Istenben boldogult gróf Apponyi Albert és gróf Apponyi Albertné földi maradványainak Eberhardra szállítása alkalmából a Nagyboldogasszonyról elnevezett budavári koronázó főtemplomban szerdán délelőtt fél 10 órakor gyászmisést mondottat. A hamvak exhumálása már előző nap megtörtént és szerdára, a gyászmise idejére a két koporsót a templom bejáratánál helyezték el.

A gyászmise külsőségeiben megkapóan egyszerű körülmények kö-

zött folyt le. Végeztével dr. Kátay Béla, a koronázó főtemplom plébánosa kíséretével együtt kivonult a két koporsóhoz, hogy bszentelje azokat. A szertartás után a koporsókat gyászkoosira rakták. Külön kecsi várakozott a koszorúkra. A hatalmas virágerdőből feltűntek a mó kir. koronázó, a képviselőház és felsőház koszorúi.

Röviddel 10 óra után a gyászkoosir megindult Eberhardra, ahol a hamvakat örök nyugalomra helyezik.

Az volt a szerencsése, hogy két napig eszméletlenül feküdt

Öt évi fegyháza ítélték a főkönyvelő rablómerénylőjét

Budapestről jelentik: Tavaly július 25-én havasutcai garzonlakásában vérbelagya, eszméletlenül állapotban találtak Melegh Béla főkönyvelőt. A mentők a Rókus-kórházba vitték s csak egy hét múlva sikerült eszméletre téríteni. Kiderült, hogy egy férfitárogatója, Debrődy Gábor 21 éves gyárimunkás volt a merénylője, aki a főkönyvelővel jó barátságban volt. Az ügyesség szándékos emberölés kísérlete és azzal párosult rablás bűntette címén adott ki vádatot az előzetes letartóztatásban levő Debrődy ellen.

A büntetőtörvényszék most vonta felelősségre. A fő tárgyaláson kiderült, hogy a főkönyvelő csak úgy menekült meg a haláltól, hogy a merénylet után két napig mozdulatlanul feküdt ágyában. Ha ugyanis azonnal feljéveztek volna, valószínűleg belehalt volna sérülésében, mert koponyatápi törést és nyakszírtörést szenvedett.

Debrődy azzal védekezett, hogy a főkönyvelő felhívta lakására. Italozni kezdtek, majd amikor este el akart távozni, vendéglátója nem engedte el. Később lefekvés előtt szóváltás, majd verekedés támadt közöttük és jogos önvédelemből ragadta meg az ágy mellett heverő csizmamagját és azzal ütötte le házigazdáját. Az orvosszakértő, valamint több tanu kihallgatása után a büntetőtörvényszék a vádtól eltérően csak rablás bűntettében mondotta ki bűnösnek Debrődyt és ezért öt évi fegyháza ítélté. Az ítélet nem jogerős.

Rendelet az olajos magvak beszolgáltatásáról és forgalmáról

A hivatalos lap keddi számában jelenik meg az iparügyi miniszter rendelete az olajos magvak beszolgáltatásának, feldolgozásának és ezekből előállított olajok forgalmának szabályozásáról.

A rendelet értelmében a belföldön termelt vadpecemagot is a 111.070—1943 számú rendeletben felsorolt többi olajosmaghoz hasonlóan csak a Futura, illetve csak az a kereskedő vásárolhat, akit az Olajos Magforgalmi Központ az előbb említett rendelet

alapján olajosmagvak vásárlására feljogosít.

A rendelet kötelezi a termelőket, hogy az 1943 évben termelt olajosmag (lenmag, rostlenmag, napraforgómag, kendermag, szójajamag, tökmag, ricinusmag, olajözönmag, gomborkamag, dohánymag, vadpecemag) készletüket, a rendeletben megszabott mennyiség kivételével, vásárlásra jogosított kereskedők valamelyikének beszolgáltatassák.

A felsorolt olajosmag közül a tökmagot, dohánymagot és vad-

pecemagot 1944 (azaz jövő) évi április hó 15 napjáig, a többi olajos magot 1943 (folyó) évi november hó 30 napjáig kell vételre felajánlani. A felajánlási kötelezettség alól mentes a termelő háziszükséglete fedezésére a termelő saját és a háztartásában élő, általa eltartott minden egyes személy után fejenként 50 kiló napraforgómag, vagy ehelyett negyven kiló tökmag.

A jövő évi vetőmagszükséglet címén pedig katasztrális holdanként 60 kiló olajlenmag, 80 kg. rostlenmag, 8 kg. napraforgómag, 50 kg. szójabab, illetőleg 8 kg. tökmag mentes a felajánlás alól. A beszolgáltatási kötelezettség arra is vonatkozik, aki haszonbérben, részesként, vagy munkabérben kap olajos magot.

Időszerű kislexikon

Négy esztendeje annak, hogy Hitler a német nép képviselői előtt a szeptember elsején összeült birodalmi gyűlésen bejelentette a háborút, néhány orával azután, hogy Danzig korrelvezetője kimondta a szabad város visszatérését a birodalomba. Aztán elkezdődött a mai nappal ötödik esztendejébe lépő második világháború. A német csapatok a német-lengyel határ mentén pontján elindultak, légitámadás zúdult Varsóra és a következő heteken a közvélemény megismerkedett a világháború fogalmával. Hitler birodalmi gyűlési beszédében reggel 5 óra 45 percen jelölte meg a háború kitörésének időpontját, azzal, hogy: »Lengyelország az elmúlt éjjel támadást intézett német terület ellen és a csapatok viszonzóan a tüzelést.« Majd így folytatta: »Ismét felöltöm magamra a katonazubbonyt és ezt a zubbonyt csak akkor vetem le, ha Németország győzött, vagy ha már ezt a győzelmet nem érhetem meg. Nem akarok harcot gyermekek és asszonyok ellen. Ezért utasítottam a német léghaderőt, hogy támadását kizárólag katonai célpontokra korlátozza...«

A háború kitörése előtt orakban ratifikálták Moszkvában német-orosz megemlékezési szerződést. Hitler a német-orosz szerződésről is megemlékezett beszédében. Tudatára ébredtünk annak — mondotta, — hogy az orosz és német nép egymás ellen folytatott harcából csak mások húznának hasznot. A szerződés biztosítékot nyújt arra, hogy a két állam ne örlje fel erejét egymás elleni harcban, amint ebből a világháborúban mindkét félnek csak kára származott. Ugyanaznap Mussolini végső erőfeszítéseit végezte a béke megmentése érdekében. Szeptember 3-án már Anglia és Franciaország is hadiállapotha került Németországgal... Ez ma már mind történelmi adat a világ számára, amely mögött 4 nehéz háborús esztendő áll.

A magyar rizs egyenértékű a Karolina rizzsel

Beszámoltunk már több ízben arról, hogy a magyar rizstermelés a legjobb úton halad és egyre nagyobb területeken aratnak rizst jó eredménnyel. A hortobágyi rizstermelés sikerére felfigyelt az egész ország. Biharugra környékén már a magángazdaságok is termelik a rizst igen jó eredménnyel és ugyanazt a fajtát, mely a Hortobágyon vert gyökeret. — A „Dunkhan-haly” nevezetű rizsfajtából hatalmas táblák vannak a csatornák mentén és ezen a táblákon aratott rizsből mintájt küldték a vetőmagvizsgáló intézethez, ahonnan azt a választ kapták, hogy a magyar földön termelt rizs egyenlő értékű a Karolina-rizzsel. Jobb mint az indiai rizs és törési százaléka kedvezőbb.

— Robbanás történt Karlskronában, egy svéd városban. A robbanás a léghárító ütegeknel történt. Emberéletben nem esett kár.

A magyarság és a szerbség egymásra van utalva a Délvidéken

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter beszéde Óbecsén

Óbecse, szeptember 1. (MTL) Vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter bácskai körútjának második napján Magyarokanizsára, Zentára, Óbecsére, majd Zomborba látogatott el. Óbecsén a miniszter a többi között ezeket mondotta: — Azért jöttem Óbecsére, mert tudom, hogy ez a megye ősidőktől fogva tipikus reprezentánsa volt a magyarság és a szerbség testvéri, békés együttélésének. Ismerem azokat a körülményeket, amelyek ezt a békés együttélést átmenetileg megzavarták. Azt hiszem, valamennyien törekednek az állam rendjének megbontására, az állam képviselőinek megátadására. Akik részéről ilyeneket észlelünk, azok ellen természetesen a törvény legteljesebb szigorával lépünk fel és az ilyen bűnt a leg súlyosabban fogjuk megtorolni. Arra kérem önöket, hogy a saját körükben itt hassanak oda, hogy a szerbség vesse ki magából azokat az ide nem való, békéséget rontó, de a szerbség érdekeinek ártó elemeket. Egymásra vagyunk utalva és leszünk egymást. A magyarság részéről, a magyar kormány részéről ennek a magatartásnak munkálása elsőrendű törekvés. Nagyon kérem a szerb társadalmat, hogy ezt a törekvésemet igyekezze a maga magatartásával is elősegíteni.

— Hallottunk panaszokat és fájdalmasan észleljük, hogy az utóbbi időben határozottan ellenségesnek mondható elemek fegyverrel a kezükben törekednek az állam rendjének megbontására, az állam képviselőinek megátadására. Akik részéről ilyeneket észlelünk, azok ellen természetesen a törvény legteljesebb szigorával lépünk fel és az ilyen bűnt a leg súlyosabban fogjuk megtorolni. Arra kérem önöket, hogy a saját körükben itt hassanak oda, hogy a szerbség vesse ki magából azokat az ide nem való, békéséget rontó, de a szerbség érdekeinek ártó elemeket. Egymásra vagyunk utalva és leszünk egymást. A magyarság részéről, a magyar kormány részéről ennek a magatartásnak munkálása elsőrendű törekvés. Nagyon kérem a szerb társadalmat, hogy ezt a törekvésemet igyekezze a maga magatartásával is elősegíteni.

— Amit most mondtam, nem jelenti azt, hogy a magyarság ne vindikáljon magána vezető szerepet. Utóvégre Magyarországon vagyunk. A magyarság kell, hogy vezessen. Ennek a vezetésnek azonban nem szabad elnyomónak lennie, sem erőszakosnak, hanem szeretetteljesnek, amely tiszteletben tartja a szerb nemzetiség összes jogos igényeit. Hogy melyek ezek a jogos igények, azt talán fe-

lesleges hangsúlyoznom. A teljes kulturális szabadság, a nyelvhasználati szabadság, a gazdasági szabadság, egyszóval egyenlőség, egyenjogúság és egyenrangúság minden tekintetben, aminek csak egy feltétele van: a meggyőződéses, lojális beilleszkedés a magyar állam keretei közé. Ehhez minden körülmények között feltétlenül ragaszkodunk.

— Hallottunk panaszokat és fájdalmasan észleljük, hogy az utóbbi időben határozottan ellenségesnek mondható elemek fegyverrel a kezükben törekednek az állam rendjének megbontására, az állam képviselőinek megátadására. Akik részéről ilyeneket észlelünk, azok ellen természetesen a törvény legteljesebb szigorával lépünk fel és az ilyen bűnt a leg súlyosabban fogjuk megtorolni. Arra kérem önöket, hogy a saját körükben itt hassanak oda, hogy a szerbség vesse ki magából azokat az ide nem való, békéséget rontó, de a szerbség érdekeinek ártó elemeket. Egymásra vagyunk utalva és leszünk egymást. A magyarság részéről, a magyar kormány részéről ennek a magatartásnak munkálása elsőrendű törekvés. Nagyon kérem a szerb társadalmat, hogy ezt a törekvésemet igyekezze a maga magatartásával is elősegíteni.

— A magyarsághoz eddig azt a szót intéztem, hogy a magyar jövőt csak kemény magyar elhatározással, magyar akarattal, kitartással és a jövőben való bizalommal lehet biztosítani. Nemcsak a Bácska, hanem az egész ország számára mondom, hogy a magyarság igenis dolgozzék továbbra kitartással, fegyelemmel és bizakodással, mert árt a magyar ügynek, aki ma el-

Erdély védelmében nincs különbség magyar és magyar között

„Elkövetkezhetik olyan idő, mikor a székely népnek megint fel kell sorakoznia a magyar ügyvédelmében” — mondotta Antal miniszter

Sepsiszentgyörgy, szept. 1. (MTI) Antal István nemzetvédelmi propagandaminiszter szerdán délelőtt Sepsiszentgyörgyre érkezett és a vármegyeháza dísztermében beszédet mondott.

A miniszter a bécsi döntés harmadik évfordulójára való emlékezéssel kezdte beszédét és rámutatott arra, hogy a bécsi döntés annak a következetes és előrelátó politikának volt a gyümölcse, amit a magyar kormányok Trianon óta hatarozott politikai vonalvezetéssel folytattak. Sok kormány vezette a húszas évek kezdete óta Magyarország ügyeit és sok politikai irány érvényesült a magyar törvényhozás termében, de abban minden közéleti irány, a jobboldaltól a baloldali egyetértett, hogy a trianoni helyzetbe beenyugodni nem lehet. Erdélyt megvédelmezni, Erdélyért sikraszállni, az erdélyi egység ügyét nemzeti ügyvé tenni, Erdélyt fellamasztani: ebben a kérdésben nincs ellentét magyar és

magyar ember között, legyen az arisztokrata, középosztálybeli, földműves, vagy munkás.

Ezután a székelység felé fordult a miniszter és a hallgatóság lelkes tetszése között folytatva beszédét hangsúlyozta, hogy a székely nép, Magyarország e keleti őrserege bensőséges szívügye minden magyar embernek és magyar vezetésnek. Lehet, hogy elkövetkezik ismét olyan idő, amikor új Gábor Aronokra lesz szükség és a székely népnek megint fel kell sorakoznia magyar ügy védelmében. A magyar nemzet minden tagja megvan győződve arról, hogy a székely szívósság és a székely elszántság a mostani világesemények közepette is teljesíteni fogja kötelességet, ha annak ideje elkövetkezik, és ebben a kötelességteljesítésben maga mögött fogja találni — úgy, mint száz évvel ezelőtt is maga mögött találta az egész Magyarország erejét és testvéri segítségét.

A lefegyverzett dán helyőrségek katonáit hazaküldték

Visszatért a „Diels Juell” hadihajó.

Stockholm, szept. 1. (MTI) Hivatalosan jelentik Kopenhágából, hogy a kivételes állapot első napjaiban a dán nép a rendszabályokat nyugalommal és megértéssel fogadta. Sehöl sem volt komolyabb összetűzés, a főváros utcai képe már ismét majdnem teljesen a megszokott.

A lapok Dániában újból megjelentek a külfölddel való összeköttetés részleteiben ismét felvették a Diels Juell nevű hadihajó, amely a válság első óráiban menekülést kísérelt meg, visszatért támaszpontjára. Egyes hírek szerint az egyik dán bűbárhajó

Malmöbe menekült. Ezt a hírt azonban az illetékes svéd tengerészeti hatóságok megeafolták.

A dán lakosság magatartását nyugodt és komoly jelzőkkel jellemzik. Kopenhága utcáin német katonák végeznek járőrszolgálatot. Este kilenc óra után senki sem mutatkozik az utcán. A lefegyverzett helyőrségek katonáit hazaküldték. A gyárakban rendszeresen dolgoznak. A dán rádió közlése szerint az állami ügyeket, Hanneken ellenőrzi, de Best a német kormány meghatalmazottja állásában megmarad.

Angol ejtőernyősök Dániában

Berlin, szept. 1. (TP) A daniái helyzetben a felelősséget illetően a Wilhelmstrasse szóvivője kijelentette, hogy számos angol hangból kivehető, hogy a zavargást tudatosan külföldről szították. Az angol rádió elismerte azt is, hogy a szabotázscelemekenyeket a brit ejtőernyősök segítségével hajtották végre. Londoni dán emigráns körökben nem voltak hajlandók nyilatkozni abban a kérdésben, hogy milyen mértékben alkalmaznak Dániában angol-szász ejtőernyősöket, mivel ez a kérdés a katonai titoktartás tárgyát képezi. Ezzel kapcsolatban a Wilhelmstrasse illetékes szóvivője utalt a Daily Telegraph egyik jelentésére, amely a közvetett hadvezetés célravezetőségéről szól. Ez a közvetett hadvezetés mindig előnyösnek bizonyult Anglia történelmében. Ezzel kapcsolatban a Wilhelmstrassén kijelentették, hogy az angoloknak ez a közvetett hadvezetése a következőkben nyilvánul meg:

1. A bloká és a megfélemlítő támadások segítségével a polgári lakosság ellen harcolnak.
2. Angol célok érdekében nadsereget használnak fel.

A dán királyi pár Kopenhága utcáin

Stockholm, szept. 1. Kopenhágából érkezett jelentések szerint Keresztély király és Aleksandra királynő hétfőn elhagyta Sorgenfri kastélyát és sétált telt a főváros utcáin. A királyi pár délelőtt 11 óra körül járta végig Kopenhága utcáit. A gyülekezési tilalom ellenére nagy embertö-

Eddig 70 ezer ember vonult el a bo gár király ravatala előtt

Boris, cár betegségének minden órájáról jegyzőkönyvet készítettek

Szofia, szept. 1. A bolgár nemzeti gyász tovább tart Boris király ravatalához hosszú tömegsorokban zarandokol a lakosság, hogy elbúcsúzzék uralkodójától. Hétfőtől összesen 70.000 ember vonult el a ravatal előtt.

A belügyminisztérium elrendelte, hogy az országos gyászra való tekintettel a magasabb állami és községi hivatalnokok 40 napon keresztül gyászkaraszalagot kötelesek viselni. A halott király képeit gyászkerettel veszik körül és az épületeken gyászfátyollal fonják be a nemzeti lobogókat. Országos gyász alatt a polgári lakosságnak is gyászszalagot és sötét ruhát kell viselnie.

Filov miniszterelnök kedden délután a bolgár sajtó kiküldött képviselői előtt a következő kijelentéseket tette: 1. Az elhalt király betegségét kétségen felül megállapították. 2. A király betegségének minden órájáról jegyzőkönyvet készítettek és ebbe felvették azoknak a gyógyszereknek a nevét is, amelyeket alkalmaztak, a jegyzőkönyve-

ket pedig minden alkalommal valamennyi kezelőorvos is aláírta. 3. Végrendeletet eddig nem találtak. Ilyenről a király még a családja körében sem beszélt soha. 4. A király, betegségének folyamán, azt a kívánságot fejezte ki, hogy halála esetén a rifai kolostorban temessék el, ahol a bolgár királyok általában temetkezni szoktak. A Szent Szinódus a halott király utolsó földi helyét Szent Iván sírjának jobboldalán szemelte ki. Ezt a szentet Boris király különös tiszteletben részesítette élete folyamán. A temetés vasárnap, szeptember 5-én lesz. 5. Az uralkodótanács ügyével kapcsolatban Filov miniszterelnök a legközelebbi napokban egész sor megbeszélést folytat majd a bolgár közélet vezető elemeivel. Az első megbeszélést erre vonatkozóan már ma délután tartotta a képviselőház volt elnökeivel és bolgár exminiszterrel: Csankov Dusanovval Zatev tabornokkal és Georgiev főpappal.

Csak Budapesten van színházi konjunktura

A vidék legnagyobb társulata a Csokonai Színház társulati ülésén

A Csokonai Színház művészegyüttese szerdán délelőtt tartotta szokásos szezoneleji társulati ülését. Teljes számban megjelent a nagylétszámú debreceni színtársulat. Hortobágyi Artur örökös tag, színhággazda nyilatkozta meg az ülést, megállapítva, hogy ez már az ötödik társulati ülés melyet megnyit Beleznai Unger István direktornál. Felolvasta a társulat névsorát, amiből kiderült, hogy Debrecenben van vidéken a legnagyobb társulat között a legnagyobb színtársulat.

Ezután Beleznai Unger István színgazdát. Üdvözölte a tagokat, kérte őket, igyekezzenek megértéssel, türelemmel áthidalni a háborús nehézségeket. Szólott arról, hogy azt beszélik: színházi konjunktura van. Ez azonban

csak Budapestre áll, vidéken legfeljebb szívesen járnak színházba ha jó, színvonalas előadásokat láthatnak. Így van ez Debrecenben is, ahol nagyon igényes, műértő közönség van és a társulat minden tagjának tehetsége legjavát szükséges sorompóba állítani.

Kérte ezután Unger direktor a tagokat kollegiális szellem, baráti összetartás ápolására.

Majd megválasztották a színházi bíróságot, melynek tagjai Dalmady Géza, Moóry Lucy, Késmárky Kálmán és Jelinek Gizella lettek.

A társulati ülés után ismerkedés volt, majd megkezdődött a próba a Mosolyország operettből és az Egy nap a világ c. prózai darabból.

Mit mondott a lengyel miniszterelnök

London, szeptember 1. (Bud. Tud.) A háború kitörésének 4. évfordulója alkalmából a lengyel miniszterelnök rádiósószatot intézett a lengyel néphez és ebben a többek között a következőket mondotta: Ez a háború az egyesült nemzetek győzelmével fog végződni. Erős és független Lengyelország születik majd meg mindazokkal a területekkel, amelyek jog szerint megilletik. Lengyelország fontos tényezője lesz az egyesült nemzetek békés együttműködésének.

Új könyvek

SZABADSÁG SZERELEM...

A Nemzeti Könyvtár 100. ünnepi száma: Petőfi Sándor

Négy esztendő munkájában ünnepnapra virradt a Nemzeti Könyvtár. Sorozatának 100. kötetét adja a mai napon olvasó kezébe Négy esztendő könyv munkája és szép eredménye arról győzhetett meg mindenkit, hogy a Nemzeti Könyvtár iradalmi és ismeretterjesztő sorozatának megjelentetésére mulhatatlan nagy szükség volt. Amikor indult, 1939. év őszén lelkiismeretlen kiadók milliói tételekben árasztották el népünk széles ré-

tegeit az üzleti spekuláción alapuló nemtelen, silány és erkölcsötlen ponyvatermekkel. Ezt a lélekrombolást es szellemfertőzést nem lehetett tétlenül nézni. Halaszthatatlanul szükségessé vált egy olyan nemzeti szellemű, a magyar hagyományokhoz ragaszkodó, de európai látókörű és főképpen olcsó népkönyvtárnak a megteremtése, amely alkalmas arra hogy a magyar társadalom egyes rétegei között mutatkozó szellemi és művelési különbségeket eltüntesse és az igazi tiszta magyar irodalom szépségeit feltárva, fokozatosan kiüsse a ponyvatermeket az emberek kezéből.

A Nemzeti Könyvtár vállalta ezt a hivatást. Százszáz olvasótáborának ragaszkodása és elismerése azt bizonyítja, hogy feladatának a megoldásához helyes utat választott. Most, amikor 100 ünnepi számát olvasói kezébe adja, úgy érezté, hogy benne meg kell szólaltatni a magyar szabadság halhatatlan apostolának és világhírű poétájának: Petőfi Sándornak prózai írásait. A nagy költő írásának minden sora is szó. A halhatatlan író nemcsak írisaival, hanem tetteivel is megmutatta a segésvári csatamezőn, hogy a magyar szabadság ügye a legszentebb dolog ezen a földön számára, amiért kész odaáldozni reményteljes ifjú életét is. Ezekről a hősi küzdelmekről számol be történelmi ievégőtől átfűtött

írásaiban Bátor szókimondó és meglepően fordulatos úti jegyzeteiben, büvös szemléltető tájleírásaiban, tartalmában és nyelvében az örök magyar érzésvilágot és népi gondolatot kifejezve, a magyar néphez, a magyar szabadsághoz mindhalálig való töretlen ragaszkodásáról akar hitvallást tenni. A külsejében is díszes és tetszetős kettős szám, melyet korabeli képek díszítenek — mindenütt kapható 60 filléért.

Vöröshagyma elosztás

Már közöltett, hogy a közellátási Szelvény 4. számú szelvényére a hagymaelosztással foglalkozó kereskedőknek egy kiló hagyma vásárolható. Mint hogy a hagyma szállítása fokozódott, a mai naptól kezdve a Közellátási Szelvény 5. számú szelvényére két kiló hagymát lehet vásárolni. A 4-ik számú szelvény továbbra is érvényes. Azok a fogyasztók tehát akik a 4-ik számú szelvény meg nem váltották be, a két szelvényre tehát személyenként három három kiló hagymát vásárolhatnak.

Felhívom a közönséget, hogy új új való hagymaszükséglet mielőbb szerezze be, mert a szállások később szünetelni fognak.

Mint hogy a legközelebbi időben még további szállítások várhatók, felhívom a fűszerkereskedőket, hogy vevőkörük hagymaszükségletéről késedelem nélkül most gondoskodjanak. Azokat a kereskedőket, akik ezt elmulasztják felelősségre vonjuk.

Üzemek, intézmények, vállalatok saját alkalmazottaik a azok családtagjai számára közvetlenül is adhatják le rendelést.

Ugy a kereskedők, mint az intézmények és vállalatok rendelésüket a Központ megbízott főelosztójánál, Kontsek Géza cégnél adhatják le.

A Közellátási Szelvény 4. és 5. számú szelvényeinek bevona sa az intézményekre és vállalatokra is kötelező. Polgármester.

Miért költöztek el korábban a gólyák

Hirt adunk arról, hogy az idén korábban költöztek el a gólyák, mint más években. Ebből egyesek a korai telt beálltára következtetnek. A kis cikkkel kapcsolatban a következő sorokat kapjuk:

A gólyák korai költözése nem azt jelenti, hogy mi jön, hanem azt, hogy mi van. Tuoniillik a legutó uralkodott nagy szárazság következtében a Tiszántúlon kiszáradtak a tócsók, a gólyák, a szalak. Nem volt elég let számu béka, szoske, gyík és sikló. A jegyrondzer a madárvilágban meg rinos bevezető. A gólyának tehát az „örök tanácsosa” bizonyára elhatározta, hogy mielőtt ehveszenének, egy világ-résszel edeb általank. Egy figye.

Szombaton este: Mosolyország, Megnyitó. A) bérlet. Vasárnap délután és este: Mosolyország. Hétfőn este: Mosolyország, B) bérlet. Kedden este: Mosolyország, C) bérlet. Az előadások kezdete délután négy, este félnyolc órakor.

Csokonai Színház

Szombaton A) bérletben és a következő napokon

Mosoly országa Barabás Sári fellépésével

Tánciskolák

- * Vattay tánciskolában szeptember 29-én diákkolban kezdődik Kossuth-u. 11.
- * Vattay mozdulatművészeti iskolában akrobatika, step-, szakszerű mozdulatnevelés október 1-én kezdődik. Kossuth 11.

Meteor Mozgó műsora
CSÜTÖRTÖKÖN
1/5, 1/7, 1/9 órakor utoljára:
Mindenki gyanus
Szombattól: „Gentryfészek”.

Apollo filmszínház
MA UTOLJARA!
Körhinta
Péntektől! Holnaptól!
Karády Katalin és Jávor Pál első együttes vigjátékuk:
Makrancos hölgy

Vígszínház mozgó
A legvidámabb, a legragyogóbb új magyar film:
Álomkeringő
Főszereplők: Sárdy, Latabár, Csontos, Zsilly és Erdélyi.
Előadások fél 5, fél 7 és fél 9 órakor.

Hungária filmszínház
MA ELŐSZÖR!
Detektívregény paródia!
Egy vidám tragédia
Főszereplők:
Francoise Rosay, Louis Jouve, Michel Simon.
Előadások fél 5, fél 7 és fél 9 órakor.

A debreceni honvédek szeretet- vendégséget rendeztek Felsőszinevér testvérközségnek

Megható és felemelő eset történt nemrégiben Felsőszinevér községben. Tudvalevő, hogy Debrecen testvérközségévé fogadta ezt a felvidéki községet. A derék debreceni honvédek itt jártak gyakorlaton. Eszükbe jutott, hogy azért lett Felsőszinevér Debrecennek, a gazdag városnak testvérközsége, mert szegényebb sorsú. És a mi egyszerű lelkű honvédek nemcsak nem szégyelték a „szegény testvért”, ellenkezőleg keblükre ölelték és elhátározták, véghez is vitték: ünnepi ebédre vendégül látták a felsőszinevéreket.

Az ünnepi ebédre dr. Kovács János körjegyző szívesen szavakkal köszöntötte az érkező debreceni honvédeket. Utána a falu ezüsthajú, öreg, a régi magyar világból származó bírāja üdvözölte keresetlen, egyszerű de igaz szívből fakadt beszéddel a debreceni testvérfiúkat. Meghatottan jelentette ki, hogy Szinevér község sohasem fogja elfelejteni a testvéri érzésnek és a bajtársiasságnak ezt a megnyilatkozását, a mai látogatást és vendégséget.

A honvédek parancsnoka válszolt, Katonás beszéd volt, de

át, meg átszóve a szeretet aranyzávalával. Minden szavából a magyar szív ereje csendült ki.

Az üdvözlés után következett az ebéd. A debreceni fiúk itt is kitétek magukért. Hamisítatlan debreceni sertéspörköltet adtak burgonyával, valódi tőröscsuszát és sülttészta, jó borról is gondoskodtak.

A hangulat csakhamar emelkedetté vált s bizony kiderült, hogy a debreceni honvédek „nem fázasztotta ki” a gyakorlat. Táncra kerekedtek, hogy ne csak a férfiak, de a lányok és fiatal menyecskék se felejtsek el soha: itt jártak a debreceni honvédek.

Kovács János bíró uram szívesen elbeszélgetett a debreceniekkel s közben elmondta a község leghőbb vágyát, vannak néhányan a községben, akik igen szeretnék, ha leányaikat Debrecenben iskoláztatnák.

Talán nem hiábavaló a vágyuk és az elhangzott szó nem talán süket fülekre. Biztosan akad Debrecenben olyan család, aki lehetőséget nyújt arra, hogy a testvérközség leányai itt válósítsák meg leghőbb vágyukat.

Budapesten elfogtak négy debreceni fiatalkorú tolvajt, akik ablakon bemászva loptak

A debreceni rendőrség hosszabb ideje nyomoz négy fiatalkorú tolvaj után, akik az esti órákban ablakon bemászva több helyen lopást követtek el. Legutóbb Szilárd Zoltán nyugalmat zavaró zredes Vörösmarty-utca 1. szám alatti lakásának ablakán behatolva elloptak egy ezer pengő értékű ezüst dohányszelencét. Ezt megelőzőleg három másik helyen is loptak ruhaneműt és más ingóságokat.

A debreceni rendőrség megállapította a három fiatalkorú fiú személyét, valamint azt is, hogy Budapestre utaztak szakmánuakat értekesíteni. A rendőrség radiogramm értesítése alapján a budapesti detektívek elfogták a négy suhancot, akik éppen a sze-

lencét akarták a Teleki téren értékesíteni.

Kihallgatásuk során kiderült, hogy a lopások elkövetése után vonatra ültek és mivel nem volt több pénzük, egyelőre Ceglédig váltottak jegyet. Ott kiszálltak, a lopott ruhaneműket értékesítették és továbbutaztak Budapestre. A fővárosban a pénz aztán elköltötték és ettől kezdve a Gellért-hegyen, egy sziklamélyedésben laktak, egyikük már kabátját is eladta. Az ezüstszelence értékesítése közben aztán lefűlelték a négy fiút. Debrecenre hozták őket. Tagadják, hogy a négy lopásból kívül többet is követtek volna el. A vizsgálat befejezésével átkísérik őket a kir. ügyészségre.

„Kétszer halt meg” egy makói földműves

Titokzatos haláleset ügyében indított nyomozást a szegedi rendőrség. A szegedi közokmányban ugyanis a napokban meghalt Rajkó Viktor 30 éves makói földműves. Rajkó Viktor makói vadházastára nem váltotta magára a temetés költségeit és arra hivatkozott, hogy Rajkó Viktornak gazdag rokonai vannak Keszthelyen, temetessék el azok.

A vizsgálat kiderítette, hogy Rajkó Viktornak csakugyan vannak rokonai Keszthelyen, de azok már 1940-ben elszármaztak és eltemették Rajkó Viktort. A vizsgálat során felmerült tények tehát összehozták az ügy szálat, mert az a látszata keletkezett a dolognak, hogy Rajkó Viktor kétszer halt meg.

A további vizsgálat aztán fényt derített a titokzatos halálesetre. Megállapították a nyomozás, hogy Rajkó Viktor csak egyszerű halt meg, még pedig csakugyan augusztus 26-án a szegedi közokmányban, nem pedig 1940-ben. Rajkó ugyanis pár évvel ezelőtt összeveszett a szülei-vel. A szüleiivel való összeveszés után lopást követett el, amiért másfél évi börtönrre ítélték. Rajkó ekkor, hogy szülei ne szerezzenek tudomást börtönbüntetéséről, halálhírét keltette saját magának. Gyászjelentést nyomatott, amelyen bejelentette, hogy elköltözött az élek sorából és el is temették. Ez még 1940-ben történt és a Keszthelyen élő szülei, rokonok lassan beletörődtek Rajkó Viktor halálába. Rajkó pedig ezalatt börtönbüntetését költötte.

Kiment szilvát enni a kertbe és felakasztotta magát a szilvára

A püspökkládányi csendőrség telefonon jelentette a debreceni kir. ügyészségnek, hogy Süss Gábor 23 éves püspökkládányi lakos felakasztotta magát és mire ráta- láltak, meghalt.

Süss Gábor a déli órákban kezébe vett egy székelt és elindult a kert felé. Felesége megkérddezte, hogy hova megy, Süss kijelentette, hogy szilvát akar enni a kertben, azért viszi a székelt. Hosszabb időre elmaradt és mikor keresni kezdte, megtalálták egy szilvafára felakasztva. Nyomban levágták, élesztgetni kezdtek azonban minden kísérlet hasztalannak bizonyult, a halál már beállott.

Süss Gábor tettét betegsége miatt követte el. Mivel kétségel- lenül öngyilkosság esete forog fenn, a kir. ügyészség megadta a temetési engedélyt.

DEBRECZEN 5. OLDAL 1943 IX. 2.

Bélyegrovat

A magyar levelbélyegek szín-
változatairól

Amely közzéte a magyar posta a szelvények és megkezelhetetlen szelvények adatait, hogy hibás vagy téves nyomtatottak csak a legesetebb esetekben lehet forgalomban találni, egy oly ismeretes a gyűjtővilág előtt, hogy az egyes emissziók nyomásánál, illetőleg egy-egy emisszió tartama alatt a hivatalosan megállapított színektől bizony elég alacsony ártó színváltozatok kerültek napvilágra. Jobban mondva, hogy egy-egy bélyeg-fajlat teljesen eltérő színekben használtak forgalomba. Mindjárt az első, köngyomat emisszió — a sötétebb és világosabb árnyalatoktól eltekintve — néhány értéknél olyan szembeeső színeléréseket találunk amelyek arra engednek következtetni, hogy az egyes értékek kifogtával szelvények váltak új nyomásoknál az előző nyomások színeitől teljesen eltérő festékek használtak oxidációval színbomlásról, a guminak a festékre való vegyi behatásáról vagy más hasonló idegen befolyásról itt szó sem lehet, hanem egyszerűen tudomásul kell vennünk, hogy amilyen gondos és szigorú volt a magyar posta a kibocsátásra került bélyegeknél oly irányban, hogy a nyomdai hibák bélyegeket kíméletlenül kizárta a forgalomból, ép oly könnyedén átkeltek a kártya-arc értékeknél azon a tényen, hogy a bélyegeket nyomó állami nyomda igen gyakran átmosott a szelvények elmosódott színeitől.

Nem kívánok most a speciális gyűjtés keretében tartozó színváltozások leírásával foglalkozni, mert hiszen akkor egy-két bélyegnél 10, sőt (5-10) még ennél is több aránylatot (lásd pl. az 1881-es 2 krajcáros bélyeg) kellene felsorolnom, hanem csupán azokat a közzismert színváltozásokat akarom megemlíteni, amelyek helytől, időtől és illetőleg teljesen idegen arculattal olt, olyannyira, hogy gyakran — főleg esti világításnál — egy másik, ugyanazon emisszióhoz tartozó más névterékű bélyeggel könnyen összetéveszthető. Ezen súlyosabb eltérések a következők:

- 1871-es, köngyomat emisszió:
- 2 krajcáros, hivatalos szín: sötét-szürke.
 - Változások: vöröses narancsszín és halvány kendergá.
 - 5 krajcáros, hivatalos szín: vörös.
 - Változások: halvány rozaszín, sötét téglavörös.
 - 25 krajcáros, hivatalos szín: viola.
 - Változások: halványibolya, sűrűkesília.
- 1872-es, réznyomat emisszió:
- 2 krajcáros, hivatalos szín: sötét-szürke.
 - Változások: sötét narancsszín és kanarisárga.
 - 5 krajcáros, hivatalos szín: vörös.
 - Változások: halványrozaszín, téglavörös és rozsdabarna.
 - 15 krajcáros, hivatalos szín: barna.
 - Változások: fekete, rézvörös.
 - 25 krajcáros, hivatalos szín: viola.
 - Változások: világos lila, pala szürke.
- 1874-es emisszió:
- 2 krajcáros, hivatalos szín: viola.
 - Változások: halványlila, rozaszín, palaszürke és feketés kék.
- 1881-es emisszió:
- 2 krajcáros, hivatalos szín: viola.
 - Változások: halványlila, vöröses lila, rozaszín, fekete szürke, kék és feketés-kék.
- Ujgyűjtés, hivatalos szín: narancssárga.

Változások: világos kéksárga.

1888-as emisszió:

 - 8 krajcáros, hivatalos szín: sárga.
 - Változások: világos narancssárga, barnás-sárga, barnás-vöröses.
 - 12 krajcáros, hivatalos szín: barna.
 - Változások: zöldes olajzöld.
 - 24 krajcáros, hivatalos szín: sötét-violet.
 - Változások: lilabarna, borvörös.
 - 50 krajcáros, hivatalos szín: barnavörös.
 - Változások: sárgavörös, narancsszín, sárgabarna, sárga.

Ezen itt felsorolt színváltozatok természetesen csak a legfrissebbek elváltozások, olyanok, amelyek a hivatalosan előírt színektől annyira eltértek, hogy azokat még a legelőnyösebb típusú bélyeggel könnyen összetéveszthető. Így pl. van egy itteni gyűjtőnek egy olyan 1888. és 50 krajcáros bélyeg, melynek színe annyira azonos egy ugyanilyen kibocsátású 8 krajcáros színnel, hogy — ha a szomat elszakítjuk — ember legyen a talpán, aki ezt a két bélyegét meg tudja egymástól kiönözöztetni.

A fenti a festékanyag különbözősége folytán keletkezett színelérések közül még igen sok egyéb színváltozat is található, amelyek azonban részint csak árnyalatok, másrészt pedig a bélyegnek nyomása után a festék, a gumi és a levegő bomlasztó hatása folytán keletkeztek. Előfordul azonban, főleg az 1872-i emisszióknál, szén-oxidáció is, ami a festék színének jellegzetes foltos elbarnulásában jelentkezik, és előfordul végül még az is, hogy a festék és a gumi egymásra ható vegyi elváltozásból a papír teljesen elbarnult. Ez a jelenség azonban kizárólag csak az 1872-es, réznyomatoknál fordul elő.

Feltűnő, hogy teljes színváltozások 1898 óta majdnem teljesen megszűntek, illetve az azóta előforduló színváltozások inkább csak kisebb-nagyobb elhalványulásokban vagy elosztódásokban jelentkeznek, de hivatalosan előírt alapezítéssel sem mutatnak enyvesebb eltérést, ahol ilyenmiféle mutatók az az egy napfényen lett mesterseges elhalványítva

Rejtvény, hőlgyeknek

Írta: HARSÁNYI ZSOLT

A szobanforgó hőlgynek ősz szeszen tíz pár harisnyája van. Kétféle színű. Van öt pár világos harisnyája, azonkívül öt pár sötétebb. Valamennyit éppen ma mosatta. Tíz pár harisnya, tehát husz darab, világos és sötét vegyesen fejt szárad a padláson. Ő maga pongyolában otthon ül, piros papucsát meztábra huzta. Ferje ma nem vacsorázik itt-hon, ő mara vacsorázott. Olvas. Eppen e pillanatban mult el 10 óra. A villában már elsötétítettek.

Ekkor megszólal a telefon. A férj beszél.

— Fiaccám, itt vagyunk Pistánaknál, az a társaság teged öhajt. En is nagyon szeretném, ha idejőnnél. Ne kérdezz semmit, öltözködjél fel azonnal és gyere át Szép idő van, éjjelre majd hazasétalunk gyalog.

— Szécsen, angyalom. Viszontlátásra.

Csenget a szobalánynak. Az bejön.

— Juliska, nekem hirtelen fel kell öltöznöm. Elmegyek hazulról. Adja ki az emprimé-ruhám cipőt, harisnyát.

— Jaj, harisnyát! Hiszen valamennyi fenn szárad a padláson.

— Nem baj, ugorjék fel és hozzon le hamar egy párt, akár világosat, akár sötétet.

— De nagyságos asszony, már elsötétítés van. Hogyan válogatok ki akármelyikből egy párt a

sötétben? A nagyságos úr szigorúan megtiltotta, hogy este tíz után bármilyen világot gyújtsunk a padláson. A harisnyák nem szín szerint lógnak egymás mellett, hanem összeviszsa.

— A szarítókötelet ki tudja tapogatni?

— Hogyne.

— Hat akkor tapogasson ki néhány darabot... várjon csak... hány darabot kell kilapogatni, hogy okvetlen legyen benne egy pár, akár világos, akár sötét?

— Most tedd le az újságot, nyugas olvasó és gondolj kissé utána a kérdésnek. Valószínűleg azt fogod mondani magadban, hogy tizenegy darabot kell kilapogatni. Abban már okvetlen akad két azonos színű darab. Ezt mondja a nagyságos asszony. De a szobalány megrázza a fejét.

— Nem kell annyi, nagyságos asszony. Elég lesz sokkal kevesebb is.

— Hány?

— Három.

— Miért csak három?

— Mert csak az a fontos, hogy kettőnél több legyen. Kettő még lehet különböző színű. De a harmadik okvetlenül kiad ebből a kettőből valamelyikkel egy párt.

Juliska okosabb a nagyságos asszonynál. Nálam is, mert mikor nekem feladták a rejtélyt én is tizenegyet mondtam.

(ismeretes pl. egy négyes tomb 3 filléres arizbelyeg, melynek eredeti narancssárga színe 4 huvi éles, nyári napfényen való tartás után sikerült világos sárgára, tehát a 2 filléres hasonló bélyeg színere átváltoztatni) vagy pedig egy mechanikából ered. Néha Vigádi Virgól vezérsz kapacitás jóvoltából egy olyan vegyi színváltozat-kollekció van mely dobberetes példáját adja annak, hogy hozzáértő emberek, milyen bannulatos tökéletes-séggel tudhatnak, ha akarnak, a Farbenfeldruck-okat gyártani.

Csak két példát akarok ezekből felsorolni. Az egyik egy használatlan 80 filléres — parlament típusú — bélyeg, melynek teljes egészében zöld színűnek kellene lennie és ime, ennek a darabnak a keretnyomása világossárga, a benne lévő parlament rajza pedig kék!!! A bélyeg papírja, gumija és egész külseje kitöregtelően ép és sér tetlen!!! A másik ilyen diszpendány egy 4 és fél koronás, arató típusú, szintén abszolút sérletlen állapotú, használatlan bélyeg, melynek eredeti viola színe a rajta elkovett csunya visszaféto miatt énk pirossá szőgyelte el magát!

Ezek után nyilvánvaló, hogy míg kb. 1898-ig a magyar bélyegeknél előforduló színváltozások — a vegyi bom lások okozta és általában könnyen felismerhető kivételaktól eltekintve — mindig eredeti példányok, addig az

1898 utáni színváltozások kivétel nélkül mind a vegyi játékok birodalmába tartoznak.

A magyar bélyegpiacnak is meg van a maga legújabb hamisítványa Tudvalevőleg kiderült, hogy 9 és feles sorfogazású, 5 krajcáros, 1872-es réznyomatú bélyegek is kerültek forgalomba, amikor egyszer a rendes fogazású megsérült és igen rövid ideig az okmánybelyegeket fogzó gépet kellett használatba venni. Ezen tény az állami nyomda is igazolta és képzeltető tehát, hogy ezek a bélyegek legalább is olyan drágák, mint amilyenek ritkák. Ez a körülmény bírhatta rá némelyik bécsi „machert”, hogy ilyen bélyegeket gyártson. Ezeknek a hamisítványoknak azonban két biztos ismertető jele van és pedig: 1. (feltűnően tiszta és éles és precíz fogazás és 2. hogy ezek a bélyegek szelvényben és magasságukban kisebbek, mint a valódi példányok, aminek magyarázata ott van, hogy ezeket — sorfogazású hamisítványokat keretfogazású bélyegek utánfogazásával gyártottak.

A Debreceni Bélyeggyűjtők Egyesülete minden vasárnap délelőtt 11 és fél között tartja meg hti összejöveteleit az Újvidéki Kamara (Gambirinus passage) Ferenc József út 28. B. II. emelet) tanácsstermben. Vendékeket szívesen lát az elnökség.

Leventék figyelmébe!

A városi leventeparancsnokság felszólítja az összes leventéket, hogy a foglalkozásokon pontosan jelenjenek meg ott, ahol ez év június havában jártak. Kivétel képeznek az iskolás leventék, akik részére csak november hó 3-án kezdődik a foglalkozás. A kereskedő tanonciskola és az iparos tanonciskola részére a levente foglalkozás — mint iskolán kívüli csapatnak — szeptember hó 1-én kezdődik.

Felszólítom az összes kerékpározó leventéket, hogy akik a Debrecen város gyorslevente versenyén részt akarnak venni, azok haladéktalanul jelentkezzenek a városi leventeparancsnokságnál, hogy a szeptember 12-i gyorslevente versenyre beoszthassuk őket.

Ugyancsak felhívja a városi leventeparancsnokság a 11-21. évig a leventéket, akik úszni tudnak és részt akarnak venni a szeptember 12-i úszónapon, a rendes leventefoglalkozási napokon, csapatparancsnokaiknál jelentkezzenek.

Szülők, munkaadók figyelmé! Szeptember 1-ével a leventefoglalkozás megkezdődik. Felszólítom a szülőket és munkaadókat, hogy leventéiket a leventefoglalkozásokra pontosan engedjék el és megjelenésükről a leventeigazolványokba be nyomtatott M. betű alapján győződjön meg. Az igazolatlanul elmaradókat a városi leventeparancsnokság fel fogja jelenteni.

Piros utalványokat ezentúl csak cipészeknél váltak be

A ma reggeli hivatalos lapban rendelt jelent meg, amelyben a közzétett miniszter szabályozza a piros színű lábbelitalványok beváltását. A piros utalványok tudvalevőleg mérték szerint készülő cipőkre szólnak, de olyan cipészparosoknál és kereskedőknél, akik raktárra is készítettek cipőket, ezeket az utalványokat kész cipőre is lehet váltani.

Most a közzétettügyi miniszter az anyagkarekosságra való tekintettel kimondta, hogy a piros utalványokat csak olyan szakiparosoknál, tehát cipészeknél lehet beváltani, akiknek kizárólagos foglalkozásuk a cipőkészítés.

— Szeptember 1-től kezdve Zágrábban 20 óra 30 perctől reggel 6 óráig tart az elsötétítés. Az elsötétítés betartását szigorúan ellenőrzik és a rendelkezések ellen vétők nevét a lapokban közzéteszik.

Vendéglősök!
Koresmárosok!
Borszükségletüket legolcsóbban beszerezhetik:
Petromarkó Péter
hornagykereskedőnél
Piac-utca 42. szám.

Művészi tervezésű és készítésű modellek a **Papp** MODELL salomból tőkéltesek.
SZENT-ANNA-U. 12. üzlet.
Telefon: 39-07.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata: augusztus hó 28-án reggel 8-tól szeptember hó 4-én reggel 8-ig: Aranygyal, Piac u. 50 telefon 34-06 sz. — Reménység, Csapo u. 22, telefon: 14-21. — Szent Háromság, Homokkert, Szabo Kálmán u. 14., telefon: 17-09. Sas, Hatvan u. 66 telefon 39-19

Három gyermek a kirakatnál...

Kaptuk az alábbi sorokat:
A napokban olyan jelenségre lettem figyelmes, amit — úgy érzem, — jeltelen szóvá kell tennem. Ahogy elgondolkoztam befordultam a Szent Anna utcáról a Bathgany utcára, egyik üzlet kirakatánál három szegény, rongyos kis gyermekre lettem figyelmes. Ott álltak szorongó, csendesen a kirakat előtt, szemük rátapadt az ott lévő süteményekre, cukrookra. A három apróság jadtalmas kíváncsisággal szemlélte a csabító falatokat, majd már éppen menni készültek, amikor a nyitott ajtón kinyúlt egy kez és egy pohár vízzel leöntötte őket...
Az egyik gyerek nem szólt semmit, csak letörtölte az arcába omlott vizet, a kisebbik azonban hangosan felsírt erre a durvaságra. De, akik szemtanúi voltak a jelenetnek, mindnyájan felháborodtak és a jelenlevők egyike, egy zoldkeresztes testvér, csendesen, finoman odalépett a nyitott ajtóhoz és megmondta véleményét az esetről... mely minden jóízű ember elítélő véleményét hívta ki.
Magam részéről csak azt szeretném hozzátenni az eset leírásához, hogy inkább azt vártuk volna, hogy az ácsingózó szegény gyermekeknek a kinyitott kez néhány süteményt nyújt át, mint ezt a durva inzultust. Milyen véleménye lehet ezután az aratlan gyermekeknek a felnőttek jogáról. Egy életen keresztül nyomot hagyhat a gyermek mindenre fogékony lelkeben az ilyesmi.

Egy szemtanú.

Milánó érseke a romok közül keltezi pásztorlevelét és pásztorlevelé ezzel kezdődik: Az érseki palota romjai között, 1943 szeptember elsőjén, Milánó szétrombolásának első évében.

Visszaemlékezés a cári Oroszországra. A nyugalmazott MÁV főtitkár összejövetele négy szünete szeptember hónapra is kiterjedvén, a legközelebbi összejövetel október 7-én lesz, amikor dr. Budaházy-Bruckner Ernő kir. egészségügyi főtanácsos, főorvos a cári uralom alatt, az állam meghívására Moszkvában rendezett tizenkettedik nemzetközi orvosi kongresszus alkalmából Kiew, Moszkva, Szent-Pétervárról Varsón keresztül tett utazásainak érdekesebb eseményeiről fog megemlékezni.

A budapesti büntetőtörvényszék rögöntől tanácsa tegnap tárgyalta Gígler Ferenc kifutó és egy fiatal korú napszámos bűnügyét, akik az elsőtétítés ideje alatt lopásokot követtek el. A rögöntől bíróság Gígler Ferencet 12 évi fegyházra, fiatal korú társát pedig 8 évi fegyházra ítélte jogerősen.

Református vallású háztartási alkalmazottak figyelmébe. Munkánkat szeptember 5-én, vasárnap délután 5 órakor ismét megkezdjük, egyzsermind tovább folytatjuk a régi tapasztalatok nyomán. Helyiségünk ezután a Református Otthon, illetve a Magyar Evangéliumi Munkásszövetségénél lesz az ügyvezető püspöki palotában. Bejárat a Pulszky-utca felől, ahol hatalmas címtábla van feltéve a helyiség terraszára, I. emelet 38. ajtó. A régi érdeklődőket szívesen várjuk a találkozóra, de hívjuk újakat is.

Az egész országot beköborolta és sokszáz embert károsított meg egy elmebeteg

Ujvideken elfogta a rendőrség Wagner Károly 40 éves volt tisztviselőt, aki a városban feltűnően költözött, nagy borralókat adott és úgy jelentette be magát, mint egyetemi nyelv-tanár. Wagner Károlyról kiderült, hogy házigazdájának értékes szőnyegeit, képeit elloptatta. Wagner amikor elfogták egykedvűen jelentette ki: Mit akar-nak az urak! Bolond vagyok én kérem!

Wagnernek igaza volt, mert tényleg elmebeteg és több kör-közből került el a városba. Wagner átadta a rendőrségnek finom bőröndökkel teli táskáját, melybe pontosan beírta, hogy kitől, mit és melyik városban lopott. A pontos köny-velés alapján a rendőrség ha marosan megalapította, hogy több száz embert károsított meg az előkelő megjelenésű elmebe- teteg az ország városában.

Üzenetek a frontról

Spitzmüller Károly honvéd Hajdúnánáson lakó feleségének üzeni hogy jól érzi magát, szépen győ-gyul. A kórházat remélhetőleg már hamar elhagyja. Szerető csókjait küldi.

Keeskes Mihály tizedes a Z. 514. tábori postaszámról, szere-ttel üdvözlő szüleit és ismerő-seit Debrecenben. Kéri, hogy új címére, tehát a Z. 514. tábori postaszámról írjanak. Csókjait, ü-dvözlőit küldi.

Takács Kálmán tizedes a Z. 610. tábori postaszámról üdvözlő Juracsik máriát Debrecenben. — Remélhetőleg nem sokára szabad-ságra hazatér.

Perej Sándor orrmester a közeli víznyelvény szerető csókjait küldi Debrecenben lakó feleségé-nek. Jól van, egészséges.

Nyakas Sándor honvéd a K/285. eü. tábori postaszámról üzeni De-brecebe, Hajdúnánásra és Monos-torpályiba feleségének, szüleinek és testvéreinek, hogy jól van, egészséges, kéri ne aggódjanak miatta. Nagyon sokszor csókolja szeretteit. Ugyancsak ezt a meg-nyugtató üzenetet küldik a követ-kező bajtársak: Tóth László sza-kaszvezető feleségének és szülei-nek Nagylétára, Katona Imre hon-véd feleségének és szüleinek Mo-nostorpályiba, Bucsi Sándor örne-vezető szüleinek Sarkadra, D. Mile Lajos honvéd feleségének és szü-leinek Szerepre, Igna Sándor hon-véd szüleinek Nagygyántára.

Kuncstár Mihály honvéd menasz-zonyának és szüleinek Kisszénás-ára, Tóth Lajos honvéd feleségének és szüleinek Dancsházára, Szabó János honvéd feleségének és szü-leinek Békésesabárra, Torgó Ferenc feleségének és szüleinek Kabára, Szatmari János honvéd feleségé-nek és szüleinek Köröstarására. Almási János honvéd testvéreinek Endrődre, Rác Sándor honvéd feleségének és szüleinek Püspök-ladányba. B. Szabó János honvéd feleségének és szüleinek Békésgyul-ára, Horváth Lajos honvéd felesé-gének és szüleinek Földesre, Dáda Lajos honvéd feleségének és szü-leinek Szarvasra, Karács József honvéd feleségének és szüleinek Kunhegyesre, Pljehszki József feleségének és szüleinek Csata-ésődre. Fenti bajtársak kéri hoz-zátartozóikat, ne hiányjenek a ról-uk elterjedt rossz híreknél, mert mindnyájan a legjobb egészségnek örvendenek. A posta nagyon rit-kán közlekedik, ezért kapnak az otthoniak és ők is kevés levelet.

Molnár Sándor hadnagy, dr. Hermann Nándor zászlós, Ba-gyinka András tizedes, Papp Gá-bor honvéd, Csizsár József hon-véd, Kiss István honvéd, Németi Gábor honvéd, Matiz Béla honvéd, Tóth Ferenc karp. tizedes, Frem-el Adám honvéd és B. Szabó Zoltán karp. szakaszvezető az F/505 tábori postaszámról szere-tteljes üdvözlőket küldik hoz-zátartozóiknak és ismerőseiknek. Valamennyien jól vannak, egész-ségesek.

Józsa János honvéd az F/505 tábori postaszámról üzeni felesé-gének és kislányának Balmazújvá-rostra, hogy hála Istennek jól van, egészséges, semmi baja nincs. Kéri, sokat írjanak. Sokszor csókolja őket. A balmazújvárosi kollegák-nak köszöni a segítségüket és ü-dvözlőit küldi.

Ellopták a kerékpárját 280 pengő értékben Szirmai Ottó Diófa-utca 28. szám alatti lakos-nak a nagyposta elől. A kár 280 pengő.

A közönség szava

Kerékpáros siralmak

A kerékpárról rendszerint bizonyos gúnyos szavakat emlekezni a köz-velemény. Úgy tekintik legfőként, mint valami gyermekjátékra, amely leg-feljebb mint tanulsági szorgalomra osz-tonzó ajándék tárgyat lehet figyelem-be. Jó még a kerékpár a bolti beva-rárok tárgyaihoz gyors hazazállítására, komoly még egyes hivatali és köz-mint orvosok, lelkeseknek távolabbi helyekre történő látogatásához.

Mint sportáru még a kéréses divatot, egy-két csillagot is lehet látni a keré-képes és honvédelem terén sokka-ronyabb jelentőségű.

Pedig a kerékpár meg ma is a legjobb és legtarthatóbb közlekedési eszköz, az összes foglalkozási ágak alkalmazottainak munkahelyeire ju-tásának előmozdítójaként az időnye-rese való tekintettel egyik legnagyobb nemzeti kincsünk.

A kerékpározás támogatása tehát elrendelt nemzeti érdek. Ezzel szemben a tényállás az, hogy a kerékpárosoknak mindenki elcsé-ge. Iraz ugyan, hogy a városokban pi-laingónként, halkan össze-vevise ro-penő, gyakran szabálytalanul és ese-vezetett száguldo kerékpárosok úgy a gyalogos, mint a kocsizó közönség-nek — tudatlanságukkal és gyako-ratlanágukkal — sok kellemetlensé- get okozhatnak, de ez a többi közlekedési eszköznél is fenn-áll.

A háború okozta váhiány a kerék-párok és alkatrészek beszerzését igen megnehezítette. Ennek folytán a kerék-pártolvajlások is igen elhárapództak.

A közgazdasági kerékpártolvaj-lások megakadályozását — az országok kinyomozása és vadászata — sok kellemetlensé- get okozhatnak, de ez a többi közlekedési eszköznél is fenn-áll.

Jó lenne elsősorban ha a kerékpá-rozók érdekeit előmozdítaná és meg-óvása vegett helyesnéként egyes-letekbe tömörülne, mely egyesület érdekeit az illetékes helyeken elő-mozdítaná.

Szükséges a kerékpározás szabályai-nak rövid, világos, érthető tiszoran-tesítésre foglaltása. Például a kerék-párt köz- vagy magántulajdon képezi sem elő, sem holt tárgyhoz támasztani tilos. Miután pedig újabban a kerék-párt oly rövid ideig sem szabad la-ka-talanul, őrizetlenül hagyni, míg egy levelet a postálatába dob a jámbor kerékpáros, tehát a kerékpármezőre-zeti intézményesen meg kell szervezni, For-galmisabályok megalkotásának, hivato-losok, üzletek, törvény, közzéi trodák) közlekedés alkalmán helyen kerékpár-mezőrozk állítandók fel. A kerékpár-mezőrozk működéséről a kerékpár-gye-sülettel fizetést kapna.

A kerékpárgyógyászatnak kellene gon-doskodni arról is hogy a közgazdasági a rettenetesen elhanyagolt. Közutak jobb- és baloldali az arra legalka-lmasabb helyet jelölje ki a kerékpárok részére és azt a lehető legmegfelelőbb módon tisztán is tartsa.

Most úgy a szerkeztől, mint a jár-dárol a szemetet, tövist, rozslaszegget, hegyes kavics és salaktormelket ép a kerékpárok alá soprik.

Az utak tisztántartásának előmoz-dításával kellene a rendőrségnek a fel-jelelési statisztikáját megújítani.

A kerékpározás a mai állapota-ból, az utak, törvény, közzéi trodák) közlekedés alkalmán helyen kerékpár-mezőrozk állítandók fel. A kerékpár-mezőrozk működéséről a kerékpár-gye-sülettel fizetést kapna.

A kerékpárgyógyászatnak kellene gon-doskodni arról is hogy a közgazdasági a rettenetesen elhanyagolt. Közutak jobb- és baloldali az arra legalka-lmasabb helyet jelölje ki a kerékpárok részére és azt a lehető legmegfelelőbb módon tisztán is tartsa.

Most úgy a szerkeztől, mint a jár-dárol a szemetet, tövist, rozslaszegget, hegyes kavics és salaktormelket ép a kerékpárok alá soprik.

Az utak tisztántartásának előmoz-dításával kellene a rendőrségnek a fel-jelelési statisztikáját megújítani.

Gyászrovat

Nagy Zoltán Lóránt temetése

A város polgári és katonai előkelőségeinek nagy részvéte mellett temették el szerdán dél-után Nagy Zoltán Lóránt gaz-dasági akadémiai hallgatót. A köztemető diszravatólozotermé-ben koszorúk virágok és dél-szaki növények valóságos erde-jében felállított ravatalt nagy-számú előkelő gyászközönség állta körül, melynek soraiban ott láttuk vitéz Berényi István nyug. vezérőrnagyot, a Vitézi Szék kapitányát, vitéz Lépes Győző, Bodrogyi László ny. ez-redeket, dr. Ludany László or-vo-sezredést, vitéz dr. Tóth Gyula rendőrfőtanácsost, Nagy Jó-zsef ny. rendőrfőtanácsost, dr. Budaházy Bruckner Ernő egész-ségügyi főtanácsost, Széll László gazdasági főtanácsost, ny. akadémiai tanárt, Roncsik Jenő tűzoltóparancsnokot, Váry Sándor főgymnáziumi tanárt, vitéz Szegedy Gyula vezérigaz-gatót, Nábrácsky István nyug. huszárőrnagyot és igen nagy-számú társadalmi előkelőséget. A gyászszertartás Nyakas László ref. orgonistakántor művészi orgonajátékával kezdődött. A ravatalt felett Baja Mihály ref. lel-kész mondott emelkedett szelle-mű imát. Az ima után gyászko-csira helyezték az ezüstszínű érckoporsót és a sírhoz kísér-ték.

Bányai József 22 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön dé-lután 5 órakor lesz a köztemető 3. számú terméből református szer-tattással. Lakás: Beresényi-u. 24. Pusztai temetkezés.

Az erdélyi gyermekek nya-ralótelepén lefolyt nagyon szép zárónempejével kapcsolatban meg-emlékeztünk arról, hogy a remek műsört Sas István igazgató-tanító három nap alatt tanította be. Ezzel kapcsolatban most azt a felvilá-gosítást kaptuk, hogy a műsört tényleg Sas István állította össze, de a betanítást és az ünnepély ren-dezését Sas Margit tanítónő ve-gyezte elismerésemelő módon.

Irodalmi és kulturális estei rendez szeptember 12-én este 7 órai kezdettel az Arany Bika diszter-mében a Magyar Evangéliumi Munkásszövetség. Ennek az este-nek a megrendezésében az az új-szerű, hogy teljesen evangéliumi alapon állva, nem új magyarázat hónappalal előtte közismert nevek mellett is érdekében. Imhol az ember... bibliai lge jelzi, olya-nok állanak elő, akik a szövetség szolgálatában állva nem a maguk nevét akarják híressé tenni, hanem a szövetség ügyét állítani az ér-deklődés központjává. Tudatni akarják, hogy az Evangéliumi Munkásszövetség kiáll az evangé-lium világosságát és fegyveré-vel meggyőzni Debrecen és a Ti-zsántúli lakóit. Elérkezett az idő, hogy a szellemi és testi munkás életét és munkáját az evangélium-on építse fel. Akik így gondol-koznak, azok vegyenek részt mi-nél nagyobb számban ezen az este-lyen. Ismerjék meg a munkát s magát a szövetséget.

A megvadult tehének Som-lóvásárhely közelében a robo-gó mozdony elé löktek Szésás Lajos pásztor, aki életveszé-lyes sérülést szenvedett.

Tagfelvételi zálatot ren-deltek el a Turáni Vadászoknál azzal az indoklással, hogy az uőbbi időben igen sokan jelent-keztek felvételre és a vezetőség nem akarja, hogy olyan egyé-nek is bekerüljenek, akik külön-féle pártpolitikai szélsőségek-ben működtek. A vezetőség a felvételi körülmények megszi-gorítása után újra megnyitja a tagfelvételt.

A Kévházi mosdón felejtette 8200 pengőjét Gábor Dezső bu-da-pesti 35 éves magántisztviselő és mire visszatért, már elvitte isme-retlen tettes. A nyomozás meg-indult.

Utazásnál
a változó élelmód zavarája a rendszeres emésztést. Ez élmélyest, lejjáért okoz. Ne felejtse, hogy utazáshoz szükséges a jó hashajtó.
DARMO!

Budapesten a közlekedési bal-esetek száma emelkedik. Az em-mült napon két halálos áldozata és több súlyos áldozata van a vigyá-zatlan közlekedésnek. Réz Lajo-36 éves kocsis a villamosról esen-le és fejét a járda szélén szétverte. Reiner Kálmán házfelügyelő a ro-bogó villamosra akart felugrani, a kerekék alá került és halálos ton-eselődést szenvedett.

Esernyőt vásárolni tért be ket fiatalember Budapesten Vadas Árpádné üzletében és míg az egyik válogatta az ernyőket, a másik ellopott a pénztárfiókból 4200 pengőt. A tolvaj verőket keresik. — Elítélt lelketlen anya. Nagy Miklósné 30 éves kispesti asszony hároméves kisleányát állandóan ültetelte és egy alkalommal me-zitelen testtel rátette a takaréktűzhelyre. A leánya harmadokü-egési sebeket szenvedett. A lelket-len anyát a pestvidéki büntetőör-vényszék nyolcévi fegyházra ítélte. A budapesti ítélőtábla ezt az ítélet-et minősített súlyos testisértés büntetőre átváltoztatva, négyévi fegyházra mérsékelte.

Öt évi fegyházra ítélték el Debrődi Gábor, aki Budapes-ten egy esztendővel ezelőtt le-ütötte a lakásán Meleg Bélát és kirabolta.

A szárdni kiterített flanel-takarót ellopók az udvarról. — Schwartz Ferenc kereskedő fel-jelentést tett ismeretlen tovaj ellen, aki az uvarra kiterített flaneltakarót ellopotta.

Letagadta az átadott pénzt. Wiesel Fülöp munkszolgálatos Debrecenben átutazva a pályaud-varon egy gyermeknek átadott 27 pengőt és a kulcsát azzal, hogy hozzon neki egy kulacs teát és vegyen römmy-kártyát. A gyerek nem jelentkezett, mire keresésére indult. Meg is találta a népkertben, ahol a gyerek a kulacsot visszaadta, a pénzre azonban kijelentette, hogy ő nem kapta meg a 27 pengőt. A káro-snult feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást.

Megvakult a csepilógópnél, szemébe pattant borsótól. Füléki László 46 éves gépésznek a kun-madarasi határban csepítés köz-ben egy borsó a szemébe pattant és súlyos szemsérüléssel szállít-tották a debreceni klinikára. A gondos kezelés dacára balszeme-világát elvesztette a sérülés kö-vetkeztében.

Szerkesztői üzenetek

N. L. Egyszobás, konyhás lakában lakó ottgú család 1943 május 1-től 1944 április 30-ig 200 pontértékű megfelelő tüzelőanyagot használt fel. Egy pontértékű hazai jöbműszög szénből 10 kilo, fából 17 kilonak felel meg. Tehát ha csak fával tüzel, akkor felhasználhat 54 mázsa fát, ha vegye-sen, 17 mázsa fát és 10 mázsa szenet. Hagymát csak közellátási szelvényre adnak, egy szelvényre most 3 kilót. Burgonyára még nincs korlátozás mindenesetre a háztartási szükséglet-nek megfelelő mennyiséget beszerezhet.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY. Staller Dániel javára 136 P. tőka és jár. behajtása végett Debrecen-ben Hétfőezér-u. 17. sz. alatt 1943 szeptember 2. napján délután 5 órakor elárverezek 1758 pengő becsértékű bútorkat. Vannay sk. bir. végrehajtó.

Hirdetmény. A nagyescerei erdőhá-tal területén az új hársashegyi erdő-ori lakó 1943. évi szeptember hó 2-án délután 10 órakor szóbeli nyilvános ár-vevényes a legelőnyösebb ajánlattevőnek eladatik. A felülpitmény előzőleg a helyszínen megtekinthető. Erre a vételi lehetőségre az érdekeltek árverési felté-telét meg kell felhívnom. Az árverési felté-tel a gazdasági ügyosztálynál (város-háza főemelet 14. sz. a. szoba) a hi-vatalos órák alatt 8—2-ig megtekin-tők. Gazdasági tanácsnok.

Hirdetmény. A nagyescerei erdőhá-tal területén az új hársashegyi erdő-ori lakó 1943. évi szeptember hó 2-án délután 10 órakor a Szabo-nadashal délelőtti 10 órakor a Szabo-nadashal a nád tárolási helyén nyilvános szóbeli árverést tartok. Az árverési feltételek a gazdasági ügyosztálynál a hivatalos főemelet 14. sz. a. szoba) a hi-vatalos órák alatt 8—2 óráig megtekinthetők. Erre a vételi lehetőségre az érdekeltek árverési felté-telét meg kell felhívnom. Az árverési felté-tel a gazdasági ügyosztálynál (város-háza főemelet 14. sz. a. szoba) a hi-vatalos órák alatt 8—2-ig megtekin-tők. Gazdasági tanácsnok.

SPORT

Országos úszónap Debrecenben szept. 12-én

A Magyar Úszósövetség változatlan erővel folytatja az ország úszósportjának beszerzését. E munkájában az a cél vezérli, hogy minden magyar fiú és leány tanuljon meg úszni honvédelmi, népegészségügyi, életvédelmi és sport szempontból. E cél elérése érdekében a MUSZ ez évben minden helységben, ahol úszásra alkalmas úszoda van, helyi szervezettel útján rendez meg az Országos Úszónapot. Az országos úszónapon 11 évestől 21 éves korig minden fiú és leány résztvehet feltevé, ha a múlt évben tanult meg úszni. Ezenfelül résztvenet az Országos Úszónap után vagy azzal kapcsolatban megtartandó Búvár Kund jelvénytörzés emléktárgyversenyén, ahol különböző díszes jelvényt nyerhet sőt kiérdemelheti a „Búvár Kund” vagy a „Honvédó 1943” veretét is. Debrecenben a DEAC rendezésében fog lefolyjni a Búvár Kund és a Honvédó verseny, míg az Országos Úszónapot a városi levente parancsnokság rendez. A versenyeket szeptember 11-én és 12-én a nagyerdő úszodában tartják meg és reméljük, hogy az illetékesek módot adnak majd arra, hogy ne a sötétben kelljen megrendezni az évad utolsó úszóversenyét, hanem fényes nappal az est beállta előtt.

—oo00o—

Dr. Tárczay-Felcides Román hazatért Zagrábból. Tárgyalásainak eredményeképp már a közeljövőben egész sereg sportágban felvesszük a kapcsolatokat horvát sportbarátainkkal.

Megérkeztek a svéd teniszeköz a budapesti nemzetközi bajnokságra. A két hovat Mitics és Pallada még nem érkezett meg és valószínűleg az ő szereplésükről le kell mondani.

Az MLSZ legutóbbi ülése megállapította, hogy szeptember 15-ig legkésőbb 5 órakor lehet kezdeni a mérkőzéseket.

Az MLSZ felszólította a pályatulajdonos NB I. egyesületeket, hogy akik még nem tették meg sürgősen szereljék fel pályájukat a hangszóróköszülékekkel.

Az MLSZ felszólította a DVSC-t, hogy nevezze meg fővárosi képviselőjét és haladéktalanul küldje el a szövetségi értekezletre. Továbbá felszólították a DVSC-t, hogy az edzővel kötött szerződését vagy annak másolatát megerősített végett terjessze be a szövetséghez jóváhagyás végett.

A DVSC játékosai az alábbi osztályzatot kapták a vasárnapi játékok alapján. Nagy 2. Csokai 3 B Nagy 2. Orosz 3. Mester 3. Zilahy 3. Szabó 3. Tisza 3. Szilágyi 5 (kiállították), Serfőző 3. Ille 3.

A magyar válogatott labdarúgó csapat svédországi és finnországi portyája miatt elmarad a szeptember 19-iki forduló. — Valószínűleg december 19-én játszik le.

Október 3-án a városi levente-parancsnokság nagyszabású ökölvívó versenyt rendez az Arany Bikla dísztermében.

Három amatőr bajnoki mérkőzés lesz vasárnap az egyetemi sporttelepen. Délután 1 órai kezdettel a DMTE—Karcagi LE, 3 órakor a Honvédtiszthelyettesek—MOVE Szabolcs IL, 5 órai kezdettel pedig a DEAC—Püspökudányi MÁV bajnoki mérkőzések lesznek. A mérkőzéseket olcsó belépővel lehet megtekinteni.

A messze orosz földről írják... Zöldszínű tábori lap jött valahonnan Oroszországból szerkesztőségünkbe s Erdei István a Z-830 tábori postaszámáról írja a sportszerető közönségnek: — Augusztus 20-án találkoztam ismeretlen a magyar és német labdarúgóválogatott, hogy 10.000 néző jelenlétében újra összemerjje a zöld gyepen erejét egymással. A magyar csapat a következő felállításban játszott Kálóczy — Alex, Beregszászy — Herczeg, Csörgő, Papp — Baksi, Sarkadi, Veres, dr. Lajos, Balogh. A mérkőzést a magyar csapat nyerte meg kemény küzdelem után 3:1 arányban, 1:1-es félidő után. — Öröm volt nézni a magyar fiúk nagy lelkesedését és győzniakaratát ahogy a németek ellen küzdöttek s amint az eredmény mutatja sikerrel. A magyar

csapat legjobb embere Herczeg volt, aki a második félidőben súlyos sérülése miatt kénytelen volt elhagyni a pályát.

A BSZKRT a sérült Rumóst Debrecenben hagyta. A debreceni mérkőzésről Rakitovszky Imre a BSZKRT intézője az alábbiakat nyilatkozta: A DVSC tisztán erőből játszik, ha nem javulnak hamarosan, kevés babér terem nekik az NB I-ben. Az egyenlítő góljuk egyébként a meghosszabbításban is túlélt. A hosszabbítás Rumos sérülése miatt történt. Fedezetünk komolyabban megsérült, olyannyira, hogy Debrecenben kellett hagynunk kórházban, Jania játékezőtől jól vezetett a mérkőzést, csak az utolsó negyedórában jött zavarba. Egy teljesen szabályos gólunkat nem adta meg — mondta a budapesti villamos csapat intézője.

Egressy Zsigmond a Gyulán szolgáló debreceni fiúk nevében szeretettel üdvözi a DVSC-t és jó szereplést kíván.

Egy DVSC-szervező tehetségkutató edzések bevezetését ajánlja a csapat vezetőségének. Rámutat arra, hogy a diákok meg-

hosszabbodott vakációja kitűnő alkalmat szolgáltat arra, hogy a tehetséges diákokat felfedezzék s az ifjúsági csapatban helyet nyerve kifejlődjenek a magyar labdarúgás komoly értékelvé.

Kiss Éva szép teniszikere. — Szerdán délelőtt megkezdődtek az országos ifjúsági teniszbajnokság küzdelmei. A bajnoki versenyen indultak a fiatal vidéki teniszeköz részére rendezett és kedden befejeződött tanfolyam résztvevői is. Az első napon a leánygyesben Kiss Éva, a DEAC versenyzője, Engel BSE ellen 6:2 6:3 arányú győzelmet aratott. A bajnoki versenyt csütörtökön folytatják.

A D. Villanygyár a gazdasági középiskola pályáján játsza le NB. III. bajnoki mérkőzését. — miután a Stadionban a gyeplimélésé miatt nem játszhat vasárnap. A régi, forró labdarúgó küzdelmeket látott egykori DKASE pályán lesz tehát vasárnap délután 5 órai kezdettel a D. Villanygyár—Nagyvárad Török NB. III. bajnoki mérkőzés, előtte pedig 3 órai kezdettel D. Villanygyár II—B. Turul mérkőzés.

KÖZGAZDASÁG

Felhívás a burgonyatermelőkhöz

A m. kir. közellátásügyi miniszter Ur 111.900—1943. K. M. számú rendelete alapján mint nyilvántartó hatóság felhívom a város területén levő burgonyatermelőket, hogy étekezési burgonyatermésükből mindazt, ami saját házi és gazdasági szükségletükön felül rendelkezésükre áll, a szedés után haladéktalanul szállítsák le a vásárlásra jogosított kereskedők rendelkezésére. Az így leszállítandó burgonya a pontrendszerbe beszámít Debrecen város közönsége élelmezésére fordítatik. Az ősz folyamán burgonyatermését illetőleg elszámolást kell adni.

A burgonya leszállítását illetőleg az alábbi rendelkezésekhez kell alkalmazkodni.

1. Mezőgazdasági Termény-és Ráforgalmi Szövetkezet (Iroda Alföldi Takarékpénztár épület, raktár Pesti utca 2. szám).
2. Pósalaky András. (Pesti utca 2. sz.)
3. Takács Irén. (Nyugati utca 52. sz.)

Debrecen sz. kir. város területén más kereskedő, üzem, intézmény vagy vállalat nem jogosult arra, hogy burgonyát bármely termelőtől a pontrendszerbe beszámítólóg vásárolhasson. A pontrendszerbe tehát csak az a burgonyamennyiség számíthat be amelyet a termelő a fentebb megnevezett kereskedőknek ad el és szállít le.

Nevezett kereskedők a vételre felajánlott burgonyát megvásárolni kötelesek, ha a felajánlott burgonya a Növénytermelési Hi-

vatal szállítási szabályzatában foglalt feltételeknek megfelel.

Ha a vételre felajánlott burgonya mennyisége a 30 q-át nem haladja meg, köteles azt a kereskedő megvásárolni és a vételárát a hatóságilag megállapított termelői áron kifizetni.

Ha a vételre felajánlott burgonya mennyisége a 30 q-át meghaladja, azt a kereskedő a vételtől számított 8 nap alatt köteles átvenni és kifizetni. Ez esetben a gazdálkodó a kereskedő által megvásárolt burgonyát köteles az átvételig szakértővel kezelni és megőrizni.

A vételre jogosított kereskedő köteles a gazdálkodó gazdakönyvébe a vételt bejegyezni és arról egyidejűleg az előírt nyomtatványon pontosan és a valóságnak megfelelően négy példányban vételi jegyet kiállítani. A vételi jegy egy példánya a gazdálkodóé, aki azt megőrizni köteles. Vételi jegyet kiadni és a gazdálkodó könyvébe burgonya vételre vonatkozóan bejegyzést tenni más senki sem jogosult. A vételi jegyen minden esetben fel kell tüntetni a megvásárolt burgonya fajtáját és étekezési, vagy ipari minőségét. Étekezési és ipari burgonya vételéről külön-külön kell vételi jegyet kiállítani.

Vételi jegy csak a ténylegesen átvett burgonyáról állítható ki. A vételre vonatkozó előzetes megállapodás alkalmával vételi jegyet kiállítani nem szabad. Ismétellen felhívom a burgonyatermelőket, hogy beszolgáltatási, illetve szállítási kötelezettségüknek késedelem nélkül tegyenek eleget.

Polgármester.

Tudnivalók a sertéshízlalásról, bérhízlalásról a hízott és soványsertések forgalmáról

Hízottsertések értékesítése a pontrendszerbe beszámítással.

A gazdakönyves gazdálkodó hízott sertéseit a pontrendszerbe leendő beszámítással 1944. február 28-ig az alábbiak szerint értékesítheti: a) A vásárlásra jogosított kereskedő a vételre felajánlhatja b) Ugy, mint a soványsertét (l. fentebb) a Központ után bizonyonyban értékesítheti. c) Közvetlenül vagy üzemmell kötött engedélyezett bérhízlalás esetén a Központ által kiadott sertésátvételi utalvány alapján a bérhízlalónak átadhatja.

Hízott sertést 1944. február 28. után csak abban az esetben lehet a beszállítási kötelezettség teljesítésére szállítani, ha azokat tulajdonosuk ezen időpont előtt a város közellátásigazgatóság vagy más közellátásigazgatóság bérhízlalási szerződésével kötötték, vagy a Központnak felajánlották.

A jogosított kereskedők és hízottsertések vásárlására jogosított országos és körzeti kereskedők nevében a hatóságok hirdetmények útján már közölték.

A jogosított kereskedő vagy megbízottja csak azon a területen vásárolhat, amelyet a kereskedő számára a Központ megállapított és amely a kereskedő (megbízott) arcképes igazolványába van jegyezve. Más kereskedő, habár iparigazolványra van vagy magánüzemű kereskedő, és kövérsertések vételével és eladásával egyáltalán nem foglalkozhat.

A jogosított kereskedő köteles a számára kijelölt vásárlási területen vétele felajánlott sovány, vagy hízottsertéket a Központnak bejelenteni és a felajánlástól számított 15 napon be-

lül a gazdálkodó gazdaságában vagy az ahhoz legközelebb fekvő hatósági mérleg vagy pedig a vevővel közösen megállapított más helyen mérlegelve átvenni és az átvétel helyére megállapított hatósági áron kifizetni.

Az országos kereskedő köteles a bizonyított értékesítésre hozzáakulított sertéseket a gazdálkodó részére bizonyonyban értékesíteni. Bizományi értékesítés esetén a sertésvételi jegyeket Budapestben az országos kereskedő állítja ki a Budapestben mérlegelt súlynak megfe-

APRÓHIRDETÉSEK

MACANNYOMOZÓ (54)

GÁLOCSY legregibb magánnyomozó megfigyelési, nyomozási diszkréták, eredményesek, Zöldfa u. 3. szám. Telefon: 28-72. 54—1576 12 3.

JÁNOSSY magánnyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel, Virág u. 21. telefon: 23-78. 54—764 11 9.

KOSZTOLÁNCZY magánnyomozó megfigyel nyomoz, Lorántffy u. 19 958 9. 30.

ALKALMAZAST NYER FERFI VEGYES (2)

BOLTISZOLGÁT keresünk azonnali belépésre. Cipőkereskedelmi Rt. 2—956

MEGBIZHATÓ jól kéreklározó kenyerikherdőt felvezsek. Jelentkezés peggel háromgyed 8-ig, délután 3—5-ig. Ki nizi u. 44. sz. 2—96

FIATALEMBER bútor üzletbe, jóirással, mindenesnek felvétetik Piac u. 85. Bálint Sándornál. 2—107

CSAPOSNAK egy

úgyes fiatalembert és egy kifizető felvezsek. Petőfi-tér 3. 2—1641

NYUGDIJAS csendőr és rendőr, s katonákat alkalmazunk, bevált biztosítási akciókban. Napl 10—12, pengő kereset biztosítva, Turul, Piac u 34. szám. 2—1648

KERESKEDELMI FERFI (48)

KERESKEDŐ segédet italmérésbe, kiszolgálmi felvezsek, Kosztol, Peto fi-tér 3. 48—1642

DEBRECZEN 7. OLDAL 1943 IX. 2.

Vételi jegy csak a ténylegesen megvásárolt sertésről állítható ki a vételre vonatkozó előzetes megállapodásról vételi jegyet kiállítani nem szabad. A vételi jegy első példányát a kereskedő (bizományi értékesítés esetén a bizonyonyosként eljáró országos kereskedő) köteles a gazdálkodó nyilvántartó hatóságának megküldeni. A második példányt a marhalevél átírása alkalmával köteles a kereskedő a marhalevél-kezelőnek bemutatni, aki annak alapján a marhalevél átírja a vételi jegyet hivatalos bélyegzővel és aláírásával ellátja és a marhalevélhez csatolja a Központ által meghatározott eladási helyre köteles megküldeni. Ez a példány szolgál a vagási ellenőrzés céljára. A vételi jegy harmadik példányát a kereskedő köteles a gazdálkodónak átadni, a negyedik a kereskedőnél marad.

Polgármester. (Vége)

Mit kell tenni, ha beteg a baromfi vagy elhull?

Sok helyről érkezett be panasz a szerkesztőségünkbe arról, hogy a baromfiállomány megbetegszik, elhull. Az aprójszág betegségeinek felismerése nem könnyű. A baromfipestis erősen ragadós betegség, mely gyorsan terjed állományról állományra. Ha valahol jelentkezik, csaknem minden tyúk és növédek csirkét megfertőz, az egészen fiatal csibék általában kevésbé fogékonyak. A veszteség az állományban igen súlyos. A betegség az állatok orrváladekával vagy bélsarával hurcolható szét, a fertőzést meg az emberek is közvetíthetik cipőjük talpán. E betegség ellen semmiféle gyógyszer vagy megelőző oltószert nincs.

Egyetlen segítség: elszigetelni a baromfiállományt. Szükség esetén az egész baromfi állományt kiirtják, de ilyen esetben állami kártalanítást kap a gazda.

Már ebből az okból is célszerű — saját érdekében — azonnal bejelenteni, hogy a baromfiak beteges, vagy hullanak és azonnal egy ilyen hullat be kell vinni a hatósági állatorvoshoz, hogy felboncolhassa és szükség esetén nagyon gondos laboratóriumi vizsgálatnak vessék alá.

A betegséget a nem szakértő abból állapíthatja meg, hogy a baromfipestis aprójszág étvágytalan, szomorkodó, időnként a fejét rázza és tüszűt, arnyalásból savós nyálkás anyagot ürít ki. Egyesek lélegzetvételkor nyakukat és fejüket kinyújtják, csőrüket kitélik és hörgő vagy sipoló hangot hallatnak. Némelyik állatnak a toroktájéka, nyaka és feje felülről megduzzad. A beteg állat aluszékonyvá válik, elesett lesz, taraja és lebenye elkekül és 2—5 nap alatt elpusztul.

Van rá eset, hogy a tyúkok görcsösen rángatóznak, körben mozognak. E betegség iránt elsősorban a tyúk, gyöngytyúk és pulyka fogékony.

Erdeklődünk az illetékes állategészségügyi hatóságnál, milyen mértékű most a baromfipestis. Nem tudtak felvilágosítást adni, abból az egyszerű okból, mert a baromfiállományok elmulasztják a bejelentési kötelezettség teljesítését. Ez nemcsak azért hiba, mert kihágást követnek el és büntetést vonhatnak magukra, hanem lehetetlenné teszik, hogy a betegség mihamarabb pontosan megállapítsák és elszigeteljék. Debrecenből még senki sem jelentette be, hogy

hull a baromfia. Pedig a bejelentés semmiféle költségbe nem kerül. Az állatorvos is ingyen ad felvilágosítást a betegségről és a kezeléssel. Az sem veszélyes, ha zár alá vesznek egy-egy fertőzött udvart, mert az is 14 nap alatt felszabadul.

A bejelentést Nagy Lajos, Baromfi- és állatorvosokhoz akár telefonon is bejelenthetik. Hozzájuk kell küldeni az elhullott baromfi is vizsgálat végett. Ha pedig valakit részletesebben érdekelnek a baromfibetegségek tünetei, felismerési módja, kezelése stb. keressék fel dr. Zsupán Kálmán m. kir. állatorvos főfelügyelőt a megyeházán (földszint 7. sz. szoba) és bárkinek szívesen és ingyen ad ismertető füzeteket.

Nagyon fontos szabály: könnyebb a bajt megelőzni, mint elfojtani, gyógyítani! A járványok elfojtása könnyebb és gazdaságosabb nyomban a bajjelentkezésekor, mint későbbben.

—oo00o—

Réti-széna kivételési kimutatás közszemlére tétele

Értesitem az érdekeltekt gazdaközönséget, hogy a 114.700—1943 K. M. rendelet alapján beszállítandó réti-széna kivételese elkészült, a kimutatás a Gabonairóda (Dobozi útjáró, földszint) 1943 szeptember 1-től szeptember 8-ig közszemlére lesz kitéve.

Az érdekeltek a kimutatást ezen idő alatt megtekinthetik és amennyiben művelési ág folytan a réti terület ténylegesen kisebb, mint a kimutatásban (gazdálajstromban) felvett terület, ellene a közszemlére tétele alatt, felszólalással élhetnek.

Polgármester.

Hirdetmény. Debrecen sz. kir. városi állatorvosára részére nagyobbenyűzésű licenstérmet, lehereszenet zabosbukkonyászat, muharzenet, a karmányozás és alomszalmát vásárol. A városi állatorvosára részére megvásárolt mennyiség az eladó pontbeszámítási kötelezettségbe beszámít. Ajánlatokat szóban vagy írásban a gazdasági ügyosztálynál (városi háza magasszobáiban) 14. számú szobában a hivatalos órák alatt lehet beadni. Gazdasági tanácsnok.

—oo00o—

A vagyonválság búza árát szeptember hónapra 40 pengőben állapította meg a pénzügyminiszter.

HÁZMESTERI ÁLLÁS FERFI (29)

HÁZMESTERT keresek lakásért, lehetőleg kőművest, ácsot, vagy villanyszerelőt. Budai, Piac 64. Pénteken délután 5—fél 8-ig. 29—95

IPARI FERFI (33)

FODRÁSZSEGÉD, azonnal vagy hétfőre be léphet, Szelezky, Petőfi tér 12. 33—946

SZABÓSEGEDEKET felvezsek, Fábán, Kálvintér 11. sz. 33—1680

ELSŐOSZTÁLYU férfi szabóságban vállalkozásunkat zicra Kút u. 114. Kiss Imre. 33—1687

CIPÉSZEGEDÉST hét számról, vagy darab-számra javításhoz felvesz Zeke, Baranyi u. 42 33-31

TANULÓFIU (64)

SZABÓTANULÓKAT fizetéssel felvesz Kiss úriszabóság Ferenc József út 16. (Alföldi palota). 64-906

MŰSERÉSZ tanuló és segédet azonnal felvesz Király, Royal épület. 64-1643

JÓ családból való börrön-dös tanuló, fiút, vagy leányt felvesz, Cegléd u. 7. 64-1695

KIFUTÓFIU (49)

MEGBIZHATÓ kifutó felvesz Hangya II. fiók, Jánosi u. 19. 49-1659

BECSÜLETES 16 éves fiút felvesz és kiszol-gáltatja, Cegléd u. 7. 49-1633

KIFUTÓT felvesz Volentik Piac u. 38. 49-100

KERÉKPÁROZNI tudó kifutót felvesz Varga rövidárú nagykereskedő, Simonffy u. 2 B. 49-108

ALKALMAZAST KERES FÉRFI (1)

47 éves nyugdíjas honvéd altiszt pénzbeszedő kocskiszér rakárnoki vagy hasonló munkát el vállalna. Választ Nyugdíjas jelgére a kiadóra. 1-111

ALKALMAZAST NYER NŐ VECYÉS (4)

BŐTEJŰ szoptatós dajkát keresünk, vidékre. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezés a gyermekmenhelyben 12 és 2 óra között. 4-1563

ÜZLETVEZETŐ alkal-mazzott felvétetik kaucióval, trafikba. Hadi-özeveg előnyben, jelgére. 4-1565

SZOPTATÓS dadát keresek azonnalra. Szepességi u. 28. 4-105

IRODAI NŐ (34)

IRODISTANÓ kevés is kolával is ajánlkozhat, jeles bizonyítvány előnyben. Gyors gépiráó keresetény jelgére a kiadóra. 34-1645

LEHETELŐLEG négy középiskolát végzett irodistanó azonnal felvétetik Rákossy Jenő u. 4. papírüzlet. 34-1655

IPARI NŐ (35)

NŐIFODRÁSZ segédet alkalmaz Polgár, Gambrius átjáró. 35-962

JOMUNKÁS fodrász kisasszonyt azonnal felveszek, Soltész, Nap u. 27. sz. 35-977

GYAKORLOTT papír-zacsok ragasztó munkásokat felveszek, Németh, Timár u. 8. 35-1687

SEGÉD és kézilányokat felveszek, Fábrián, Kálvin-tér 11. sz. 35-1680

ÖNÁLLÓAN dolgozó nőiszabó segédnyakat felveszek, Eötvös u. 114. 35-1634

NŐI fodrász segédnyakat és tanulókat felvesz Moldván, Szent Anna u. 1. 35-104

FÉHERNEMŰ szalonba segéd- és tanulókat azonnal felveszek, Fekete Batthyány u. 14. 35-99

NAGY gyakorlattal bíró elsőrendű önálló segéd- és kézilányokat felvétet-nek, Mády divatszalonban, Ferenc József út 45 35-109

KIFUTÓLEÁNY (47)

ÜGYES kifutó leányt alkalmaz Nagy Gyula mű-műz, Hatvan u. 1. 47-1704

KIFUTÓ leány, fogtech-nikushoz, 15-16 éves, felvétetik, Csapó u. 23. 47-98

Háztartási alkalmazotti mindenek (30)

GYERMEKSZERETŐ főző mindenest keresek kis családhoz Cim Pápay József u. 12, Poroszlay út 26 számánál. 30-200 vv

BENTLAKÓ rendszere-tő mindenest főzőnő cselédszobás lakásba felvesz kéttagú család, szeptember 15-ére, Svetits-bérház, III. lépcső, IV. emelet 8. 30-516

HÁZTARTÁSI alkal-mazzottat keresünk azonnal, diétás konyhára, József kir. herceg u. 20. 30-1678

IZR. bejáró, vagy bent-lakó mindenest főzőnő felvétetik, Miklós 37. 30-1673

MAGÁNOSNO kevés házimunkáért kis szobát kap, Barna u. 12. 30-1669

OKTÓBER 1-ére felvesz-kek jó fizetéssel rendszert, önállóan főzőni tudó mindenest, Wurferr, Batthyány u. 19. III. 5. 30-1666

MINDENES bentlakó, vagy bejárót felvesz-kek, Kandia u. 15, harmadik lakás. Jelentkezni a reggeli órákban. 30-97

VIDÉKRE magános kö-zépkorú, intelligens fő-ző gazdasszonyt felvesz fiatal házaspár. Felvilá-gosítást ad Sallay Nyomató u. 11. 30-1628

ÜGYES mindenest, ki a takarításhoz is ért azonnal felveszek, MEGA borház, Csapó u. 39. 30-1699

SZAKÁCSNŐ (59)

SZAKÁCSNŐT vagy mindenest szakácsnőt azonnal felveszek József kir. herceg u. 35-37. II. em. 59-1627

DIÉTÁS szakácsnő fel-vétetik Augusztá szana-torium, 53-978

KIS családhoz, közeli gazdaságba keresek kö-zépkorú szakácsnőt, aki nagyon jól főz. Jó fizetést adok, jó ellátással. Kevés munka, jó bánásmód. Cim a kiadóban. 59-1620

12 EVES leányommal szakácsnőnek magános hoz elmennénk. Cim a kiadóban. 59-1632

MEGBIZHATÓ bejáró nő egész napra felvétetik, Ajtó u. 21. 8-1438

BEJÁRÓ leányt egész-napi kosztal felveszek, Kossuth u. 18. kereszt-épület. 8-1684

BEJÁRÓNÓT egész napra felveszek, Gyenes, Szent Anna u. 8. 8-1703

BEJÁRÓNÓT jó fizetés-sel, kosztal, azonnalra felveszek Hapsányi, Kút u. 1. (lépcsőfeljáró). 8-113

BEJÁRÓNÓT keresek délutáni elfoglaltságra, Timár u. 52. Weisz, 8-1692

BEJÁRÓ főzőnőt keresek azonnalra. Hüvelyes u. 9. sz. 8-1696

ALKALMAZAST KERES NŐ (5)

MOSÁST, vasalást váll-alok, Kandia u. 15. sz. keresztépület, pince. 3-1658

JELESEN érett keres-kedelmist leány pótviz-gára, póterettségire előkészít németre, angol-ra, franciára, kezdőket tanít. Cim a kiadóban. 3-102

ÜZLETBE, vagy trafik-ba, 16 éves kiszolgáló-leány ajánlkozok. Cim a kiadóban. 3-1630

ÜZLETI AJANLAT (67)

FIGYELEM! Oszli, téli szövetek érkeztek. Olcsón készítek ruhákat, Tegdes, püspöki palota 33-1996 11. 20.

CIANOZ vizsgálat, zsi-zsikiteint felelősség-gel Kiss, Mehusz-ter 7. Telefon: 14-30. Veres-lempionnál 606 11 4.

TORÓTT gramfonie-mezért 2.50-et fizetek. Villanykörté csere 30 fillér. Biró Hunyadi u. 22. sz. 67-33 11 20

CIANOZTASSON Csa-lia cianozo vállalatot Lakasvizsgálások felelősségi Rákóczi u. 9. telefon: 14-27 szám 67-269 10. 13.

SIRKOVÉK, munkói es termékeiből, meszsálok gyümölcsök szesze es püssuak, kerti utakra kaphatok a debreceni munkogarnal, Furdo u. 2. sz. 67-279 vv

SZORME öndaklat ja-vitok aiaitok, testek veszek eladók Kovary szucsmester, püspöki pa-lota 1. 31. 593 1. 31

HASZNÁLT orákat ve-szek, javitok eladók. -Schrittmann, vendég u. 1. Kisallomasnal. 1792 1. 3

VILLANYSZERELÉST javítást vállalok, ve-szek korszivót, gramio-tont, lemezeket, segéd-motort, kerékpárt rossz gumikkal is. Soltész, Kálminter 2. 67-144 10 31

GAZDÁLKODÓK FIGYELMEBE! Ren-deljenek ásványi mész-trágyát. Minden termé-nyét, szőlőt, gyümöl-csöt megokszorozza. Garantált 90-96 száza-lékos szénasavas mésztar-talom vagon tétel esetén vasúti fuvar nincs. (va-gontétel között is ren-delhető). Rendeljen to-vábbá jövő évre alumi-nium gálicot, ami a rézgálic után eddig a leg-jobban bevált. Gyári megbízott található - Tegdes szabó üzletében, püspöki palota. 67-921

TOLLAT legmagasabb napiáron vesz Hangya tollgyűjtő telep, József kir. herceg u. 71. 66-1903 vv.

ELELMISZER, ITAL (18)

ELADÓ ideit termései-csemege sasza szőlő, három nyilas, 1600 öi, a sámsoni Kulcsár kert-ben, Rákóczi u. 11. 18-1663

KITŰNŐ tokaji borok, Buloyovszkyne, tállyal pincészetből 1937-es 4.80-ért, édeskés 5.80-ért kapható. Csapó u. 13-1401

ÉKSZER, ARANY, EZÜST (19)

ARANYAT, ezüstöt, briliánsat ékszer nap-iáron veszek, Szelecsé-nyi, Sas u. 2. 19-495 11 27

ARANYAT ezüstneműt ékszerket, napi áron vesz Takács Sándorné, Piac u. 56. 19-1872 11. 17

MIELŐTT arany, ezüst, briliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szelecsé-nyi óra és ékszerkeres-kedőnek, Sas u. 2. 19-1857 9 3

RÉGI ékszerket, ezüst-töt, briliánsat, magas áron veszek Ékszer ja-vítás, Pollák aranymű-ves, Hatvan u. 2. 19-527 11. 29

BRILLIÁNSAT, ék-szeret, ezüstöt veszek. - Aranyat becsülök. Csa-lap u. 83. 19-1683

OKTATÁS (56)

DR. NAMÉNYINÉ gyorsíróiskolájában, gépíróiskolájában ál-landó tanfolyamkezdés Batthyány u. 1. Vidék-keleknek vasúti kedvez-mény. Debreceni tan-kerületi Idrályi főigaz-gatói engedély száma: 6475 1941-42. 785 9 28

HEGEDŰLNI tanítók gyereket megbeszélésre jöhet. Pataky László, Péterfia 53. udvarban. 56-1656

TÁRS (61)

IPARIGAZOLVÁNY-NYAL rendelkező nőt, ki gyermekruha, fehér-nemű konfekció szabás-ban jártas, társul keres-ke „Finanszírozó” jel-gére. 61-1674

ÖTVENEZER pengő-vel csendestárként be-lépnek komoly üzletbe, üzem vagy vállalatba. Részletes ajánlatokat elsősorban ingatlan fe-dezet jelgére a kiadóra kérek. 61-1651

JÓL jövedelmező üzlet-hez társat keresek. - Cim a kiadóban 61-1689

AUTO, MOTOR KEREK, AR, CÉP (7)

SLUSZKULCSOS rend-szerű motorkerékpár, s lámpafejes Bosch-kürt, autóhoz, motorhoz, zsi-rozók, motorsebesség-mérő óra. Egy cord csiz manadrág eladó. Piac u. 71. 2 udvar 8. 7-103

VASESZTERGA-padot, marógépet, osztó-fejet, hengercsiszoló, s szerszámgepet, varógé-pet kerékpárt, gramio-font veszek, javítok, Király, Royal épület. 7-1644

RADIO (58)

RÁDIÓ jóhangú olcsón eladó 2 darab 8 hóna-pos süldő, Gyepűsor 50. Oncsa-lakás. 58-1668

HANGSZER (28)

JOHANGU rövid zong-orát keresek megveté-re. Ajánlatokat „Zon-gora” jelgére a kiadóra kérek 28 394

ZONGORA nangoiasi munkát kitűnő képzet-telggel vállalok Vargyas Nap u. 17. vidéken is 28 624 5. 3.

ZONGORA bécsi, re-mek hangu, kitűnő al-lapotban eladó Hadik utca húsz DEAC sport telepnél. 28 1557

BÚTOR (9)

NINCSEN tenyes kura katunk, bútor olcsón adunk, Piac u. 71. szám udvarban Brilline, 9-1381 10 4

HASZNÁLT bútorokat irodaberendezést wert helmkasszát, üzletbe-rendezést magas áron veszek Verő, Csapó u. 10. sz. 9. 10 1971

MODERN háló és kony-haberendezések állan-dóan raktáron, Megren deléseket vállalok, pon-tosan szállítok, Uj-falussy Sándor, Bethlen u. 56. 9-1470 9. 11

SAJÁTKÉSZITMÉNYŰ konyhaberendezések, fes-tett hálók, kombinált szekrények raktáron - Arany János u. 1. ud-varban. 9-645. 11. 29

SZEP olcsó bútorok akar vásárolni, fáradtságot ne sajnálja, Lőcsői bú-tortüzletben megtalálja. Eötvös u. 66. szám, 9-886 9. 30.

EGY háló eladó. Böször-ményi út 10. Hencz 9-101

EBEDLŐ, háló és más bútorok, szőnyegek el-adók. Csak 10-12, 5-6 óráig. Hádházi u. 8. 36-1653

UJ rekamié ebédlőszék, hencser eladók. Kandia u. 15. keresztépület má-sodik ajtó. 9-1690

ATADO ÜZLET, VENDEGLŐ (6)

ELADÓ jömeneteli jó fogalmás kocsmahelyi-ség lakással, Hajdúbö-szömiény Bethlen Gábor u. 19. sz. 6-1639

LAKASCERE (53)

KETTŐSZOBÁS régi bérű minden komforttal (víz gáz bent) és teljes kényelemmel ellátott la-kásomat elcserélném ugyanacsak kerti három, vagy 4 szobás, komfort-szobás lakással. Cim a ki-adóban. 1462 vv

ELCSERELNÉM 2 szo-bás lakásomat kertes magánházzal Ugyanott 9 terhes yorkshirei ma-lac eladó. Apafi u. 16. 53-1682

ELCSERELNÉM Honvéd u. 7. alatti két-szobás utcai lakásomat, belvárosban, hasonlóval esetleg egyszobás ma-gánházzal. 53-17

HÁROMSZOBÁS olcsó bérű komfortos kerti lakásomat Szent Anna utca végén, villamos megállónál elcserélném belvárosban 3-4 szobás komfortossal. Adorján, Piac u. 83. 53-1665

SZOBÁ, konyhas la-kásomat elcserélném ha-sználva, a közelben, Kölcsey u. 24. 53-1702

EGY szoba, konyhas la-kást cserélek törvény-szék közelében, két eset-leg egyszobással, Kar u. 17. sz. 53-1688

LAKAST KERES (52)

KETTŐSZOBÁS ösz-komfortos lakást, iker albérlet, is, sürgősen ke-resek. Közvettítő díjaz-ok. Ajánlatot a kiadóra „Fiatalkor” jelgére ké-rek. 52-569 vv.

KIADO LAKÁS EGY SZOBÁS (45)

UDVARRA nyíló szobát adok takarításért, há-zaspárnák. Temető u. 22 45-1670

BÚTOROZOTT SZOBA (10)

FIATALEMBER kü-lönbéjáró bútorozott szoba azonnalra. „Lehetőleg ellátással” je-ligére a kiadóra. 10-1570

KÖZPONTI fűtésű ki-sebb bútorozott szoba azonnal kiadó. Hatvan u. 6. sz. 10-66

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szobát, lehe-tőleg központban egy hónapra keres izr. egye-temi hallgató jelgére a kiadóra. 10-1686

BÚTOROZOTT szoba úrinő részére, teljes el-látással is azonnal ki-adó. Cim a kiadóhivat-alban 10-1677

KÜLÖNBEJÁRATU utcai bútorozott szoba, egy-két személynek ki-adó Barna u. 15. 10-1672

TISZTIVISELŐNEK kü-lönbéjáró kis búto-rozott szoba, fűdőszo-ba val kiadó. Hatvan u. 31. keresztépület. 10-1671

ELVESZETT (13)

ELVESZETT kedden délután nől anyany kar-óra, Megtalálójá kéretik nagy jutalom ellenében Rákosi Jenő u. 8. szám, földszint 2 leadni. 13-1638

10 PENGŐT kap ki a Magoss György-téren talált fekete nől mel-lényt haza adja Kút u. 40. sz. 13-953

VEGYES (65)

HETVEN darab anyá-bírka és nyolcvan tókjó és bárány felesbe, vagy tartásra kiadó. Érdek-lődni: Komlóssy u. 11. sz. 68-951

KIADÓ három lóra való istálló. 8-10 sertésre hizlalási akol, szabad-udvarral, Rákóczi u. 11. 68-1664

ISTÁLLÓ és szín kiadó, a Homok u. elején. Ér-deklődni Kassai söröző, Hunyadi u. 1. 68-1661

EKREM azon egyént, aki tegnap a rendőség 43-as szobából tévedés-ből elvitte N. T. monog-ramos zöld kalapot, hogy Hatvan u. 59. alá, a házfelügyelőnél hala-dektalanul adja le, mert ellenesethen, mive szem-élyéről a helyszínen in-formációt kaptam, fel-jelentést teszek ellene. 68-1660

ELADÓ 2 angol máde-rás párnahuzat (kézi-munka). Telek u. 28. utolsó lakás, 10 órátló. 68-110

A DEBRECENI Ideg-klínika veredőkat (spen-der) keres. EGYelőre nyilvántartás céljából je-lentkezhetnek minden kedden, szerdán és csüt-törtökön délelőtt 10-1 óra között a klinikán. 68-1693

FEJŐSZEHÉN 2 darab, tejhaszonra kiadó. Kan-dia u. 7. 68-1700

CSEREÜZLET (11)

SZAPPANNAK való zsi-rt szappanra becseré-lek Pál János szappa-nosmester. Köcsesi u. 8. 634. 11. 19

GYERMEKKOCSI (27)

ELADÓ egy alighasz-nált fehér mély gyer-mek-kocsi, Nyulas, Do-berdó u. 24. 27-1652

ELADÓ elköltözés miat használt mély gyermek-kocsi és egy jó öntött vaskályha, Árpád-tér 43 27-1694

KÁLYHA, TÜZHELY (46)

JÓKARBAN levő cse-repkályha eladó. Megte-kinethető 10-12-ig Arany János u. 11. kereszt-épület. 46-1659

HASZNÁLT RUHA, CIPŐ (9)

PERZSA bundát meg-vételre keresek, kifogás-talan állapotban, közép-alakra. „Perzsa” jelgére a kiadóra. 69-450

ELADÓ sötétszürke fél-fiótlöny, Hájó u. 22. sz. 3 ajtó. 69-1681

FEKETE, vadonatúj kis társasági zubbony, kö-zéptermetre eladó. Meg-tekinthető Szekeres Bá-dral egyenruházati cég-nél, Vígkedvű Mihály u. 64. sz. 69-1685

TISZTI csizmát 40-41 gyalogsági kardot és fe-kete nadrágot megvétel-re keresek. Cim: Hon-véd u. 21. 69-1705

EGY új szürke szövet férfiöltöny eladó. Mike-pécsi út 68. sz. 69-1701

FEKETE férfi ruha bu-enő báránnyal muf fal gyermekkabát eladó. Varga u. 32. baj 3. 69-112

42-es TISZTI csizma el-adó, Homok u. 24. sz. 12-2 óráig megvethető. 69-1691

ALIGHASZNÁLT férfi ruha, békebeli anyagból, birgeri csizma, munká-kabát eladó. Hüvelyes u. 10. sz. 69-1698

INCOSAC ELADAS VECYÉS (36)

ELADÓ 2 darab párna, egy darab dunyha, Svetits-palota, harmadik lépcső, II. em. 11. 36-1650

TOLL van eladó Homok u. 127. második ajtó. 36-1697

MEZŐGAZDASÁGI

gépkelet eszközöket, al-katrészeket, elad, vásá-rol vitez Nagy János Hatvan u. 41. 24-1565 9. 8.

INCANTLANFORCALMI IRODA (4C)

Bulyovszky Borbála

FM engedélyes közzeti-tő, Kossuth u. 13. I. e Móric u. elején 6 rend-bell lakásokkal 36.000. Lajos-térnél adómen-tes, beköltözhető villa 100.000.

Jogfolytonos vendég-lő esetleg házzal azonnal átadó 2 és fél kat. téglagyár-hoz közel, búzatermők, feketefőledek, 5 kat. 15 kat. 30 kat. 7 kat. ho-mok. 40-93

RAKOVSZKY utcán ut-cai 3 szobás, udvari 2 szoba, konyhas ház, be-költözhető lakással, ára: 45 ezer P. Cserén het holdas mindent termő homokföld, holdja 3000 P. Patay iroda. József kir. herceg u. 8. 40-1640

ELADÓ HAZ (17)

ELADÓ ház a Homok u. elején, Érdeklődni lehet Kassai söröző, Hunyadi u. 1. sz. 17-1662

ELADÓ villamos meg-állóhoz öt perc, gyümöl-csös családi ház, 2 szoba előszoba, konyha, spájz, szeptember 15-re beköl-tözhető, Kender u. 19. Kassa-utból. 17-1629

SÜRGŐSEN eladó Ho-mok u. 121 sz. ház, négy lakással. 17-1635

ELADÓ egy negyedrész ház s egy nagy szonyeg Nagyvárud u. 23 kereszt-épületben. 17-1654

ELADÓ FÖLD (15)

ELADÓ EBESÉN egy hold és 400 négyszögöl föld. Értekezni: Kerekes telep. Géza u. 25. 15-915

HAJDUSZOBOSZLÓN fürdő közelében, a Bám-nom-kerten, 866 négyszögöl kert eladó. - Mailáth ügyvéd, Hunya-di u. 5. 15-464</